Geregistreer aan die H.P.K. as 'n Nuusblad

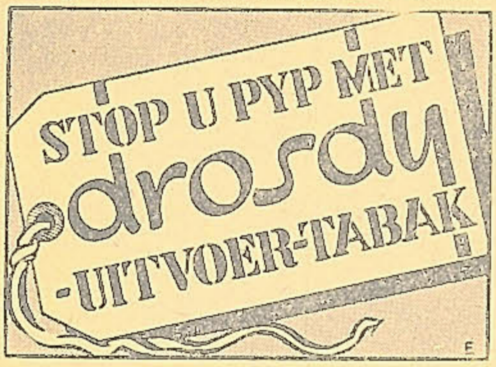

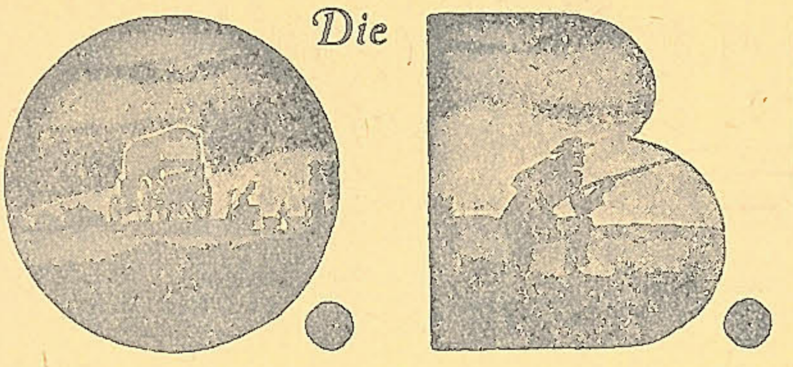

VIERDE JAARGANG. WOENSDAG, 18 APRIL 1945. No. 21.

Hongersnood Bedreig Hele Wêreld

DOG RUSSIESE KOLOS WORD GEVOER

Dit begin meer en meer duidelik word dat die hele wêreld op die rand staan van hongersnood wat seker weergaloos in die geskiedenis sal wees. Na ses jaar van sinlose oorlogvoering om politieke en ekonomiese magsbehoud, is die wêreld se voedselbronne totaal uitgeput.

In Suid-Afrika ondervind elkeen van ons, wat nie op die swartmark opereer nie, dit aan sy eie lyf.

Dusver kon mens alleen gis oor die toestand in ander lande: maar onlangs het 'n klompie berigte deurgesypel wat die erns van die wêreld se kosposisie verraai.

Kort nadat kapt. Oliver Lyttleton, die Britse minister van produksie en kol. J. J. Llewellin, die Britse minister van voedsel in die V.S.A. aangekom het, het die Britse ambassade en die Amerikaanse departement van buitelandse sake 'n verklaring uitgereik waarin dit lui dat dit „in die **afgelope paar maande duidelik geword het dat die wêreld se voedselposisie in toenemende mate kritiek geword het."**

„Dit is grotendeels te wyte aan die toenemende behoefte van ons leërs, die leërs van ons bondgenote, die gebiede wat van die Duitse besetting bevry is, en gedeeltelik aan die moeilikhede van vervoer en produksie," word voorts verklaar.

VLEIS NA RUSLAND

Die besoek van die Engelse produksie- en voedselministers aan die V.S.A. het gevolg op die aankondiging van die Amerikaanse regering oor „aansienlike inkorting" van sy vleisuitvoer.

Die Amerikaanse regering het aangekondig dat hy in die drie maande eindigende Junie 1945, slegs 325,000,000 pond vleis sal uitvoer; en hiervan wel 300,000,000 aan Sowjet-Rusland en die karige res aan Brittanje. Dit beteken dat die V.S.A. sy lewering van vleis aan Brittanje met 87½ persent inkort.

Aan die kommunistiese bondgenoot word waarskynlik geen dergelike beperking opgelê nie — inteendeel, die kolos word gevoed. Die Amerikaanse publiek self ontvang sedert 1 April 12 persent minder vleis as voorheen.

Lt. Kol. Almstead, direkteur van die V.S.A. se oorlogsvoedsel-administrasie, verklaar tans dat „die wêreld se vleisvoorraad in 1945, na verwag word, 6,200,000,000 pond te min sal wees om in die totaalbehoeftes van die Geallieerde militêre magte, die burgerlikes in die V.S.A., Kanada, Brittanje en die „bevryde" gebiede in Europa te voorsien."

KRITIEK IN ENGELAND

Die posisie in Engeland skyn uiters kritiek te wees. Kort gelede het Churchill aangekondig dat daar nog net 6,000,000 ton voedsel is vir die Britte om op te lewe en dat Engeland niks meer van sy voorrade kan afstaan aan „bevryde" lande nie. Verlede week is berig dat die Minister van Voedsel dubbel soveel arbeidskragte ingespan het om die oes in Engeland in te samel as die vorige jaar. Die rede vir hierdie stap is die geweldige tekort wat binnekort verwag word.

Wat die toestand in die sogenaamde bevryde lande van Europa is, kan afgelei word van die enkele erkennings deur die Britse Nuusdiens en in die Britse Laerhuis dat die gebiede baie beter gevoed was toe hulle onder Duitse besetting gestaan het. In Frankryk, so is daar berig, word reeds jag gemaak op katte vir die pot.

OOK ONS.

In ons eie land, wat in die verlede nog altyd beskou was as selfversorgend sover dit voedsel betref, en waar die regering by wyse van subsidiëring voorsiening moes maak vir oorskot-produksie, staan ons aan die rand van hongersnood. **Tienduisende is reeds tot so 'n mate ondervoed in die groot stede, — selfs van die hoër inkomstegroepe — dat die gevolge van 'n epidemie wat mag uitbreek, van baie skrikwekkender aard sal wees as die griep in die donker maande van 1918.**

Soos ook in die ander demokratiese lande gryp die partyregering hier en hy roer daar, maar niks deurtastends — behalwe die deeglike uitvoer van die bietjie wat ons nog het na die buiteland — word aangepak nie. **Dit bly net by verklarings, verduidelikings en konferensies. So het die regering b.v. in verband met die vleistekort besluit om 'n kongres van belanghebbendes te hou ten einde 'n rantsoeneringskema te bespreek. 'n Baie late ontwaking. In 'n eenheidstaat wat gebou is op die natuurlike belange van die land, sou hierdie „belanghebbendes" se verteenwoordigers vanself deel van die regering uitgemaak het, sodat daar uit die staanhet — en nie eers nadat partypolitiek spoor planmatig opgetree sou gewees sy volle kwota uit die vraagstuk gesuig het nie.**

Suid-Afrika met die hele wêreld staan op die rand van 'n donker afgrond — die hele wêreld, behalwe blykbaar die Russiese kolos aan wie die hele demokratedom — Suid-Afrika inkluis — voedsel lewer in 'n poging om hom te paai.

Wat 'n L.V. Nie Alles Moet Ken

Om in ons eie ou „Boere"-parlement in Kaapstad tuis te voel en nie skande te maak nie, is dit nodig om die Britse parlementêre geskiedenis op die punte van jou vingers te ken. So verhaal die Cape Argus dat mnr. A. Barlow onlangs toe „die Huis in komitee gegaan het", die voorsitter aangespreek het as „Mnr. Trollip". Sommige lede het gedink hy verspreek hom, maar dit blyk agterna dat mnr. Barlow die Britse prosedure beter ken as hulle. Die geskiedenis is dit: Baie lank gelede toe die Britse Laerhuis nog maar net 'n adviserende liggaam was, was dit die gewoonte dat die Speaker aan die koning moes gaan vertel wat in die Laerhuis aangaan. As iemand bang is hy sou lelike dinge gaan oordra, het hy voorgestel dat „Mnr. die Speaker nou die stoel verlaat", en dan het hulle iemand uit hul eie geledere as voorsitter gekies en hom op sy naam genoem. Dit was die oorsprong, vertel die Cape Argus, van die „in komitee gaan", wat vandag nog in ons ou „Boere"-parlement van Kaapstad voortleef.

Dieselfde blad vertel ook dat mnr. Paul Sauer saam met mnr. Barlow so op die hoogte is met die parlementêre prosedure en dit stiptelik nakom. Op sekere dae van die sitting stap mnr. Barlow met sy hoed op die kop in ten einde 'n ander ou Britse oorblyfsel te handhaaf waarvan die oorsprong blykbaar nie genoem kan word nie.

Wat dit nie alles kos om die waardigheid van die parlement te handhaaf nie! Vandaar blykbaar die noodsaaklikheid van beroepspolitici!

Politici Maak Van Beheer 'n Klug

GETALM MET HUISE

DIE BELAGLIKHEID WAT AAN DIE DAG GELÊ WORD WANNEER PARTYPOLITIEKE DEMOKRATE — MET HUL TRADISIE VAN KONFERENSIES EN BESLUITE — HUL LYF GESAGSTAAT HOU, KOM PRAGTIG UIT IN DIE HUIDIGE CHAOS IN VERBAND MET BEHUISING.

Daar is so'n geweldige tekort aan huise dat die regering dit selfs moet oorweeg om soldate ná die oorlog by burgerlikes in te kwartier, en duisende andere in kampe te hou. Op die oomblik kla die Minister van Demobilisasie dat hy nie juis van hierdie dinge hou nie — nogtans bly dit al uitweg as die soldate terugkom, tensy daar huise vir hulle gebou word. **Maar kyk nou hoe word daar getalm! Mense wat in besit is van boumateriaal mag dit nie gebruik nie tensy hulle daartoe verlof ontvang. En dit duur soms ses maande of langer om sulke verlof te kry en dikwels word die nog geweier. Intussen lê die materiaal en vergaan. Dit word nie eens vir die oorlog gebruik nie!**

SOLDAAT SE ONDERVINDING

Nou berig die Cape Times van 'n offisier in Italië wat een kamer aan sy huis in Kaapstad wou laat aanbou. **Hy het verlede jaar in November aansoek gedoen. Eers in Januarie vanjaar kry hy antwoord dat hy 'n getuigskrif moet indien dat hy in die leër is!** Intussen sal die Kontroleur by die Verdedigingshoofkwartier ondersoek instel of hy 'n soldaat is. Hy het toe die bewys gepos, en later moes hy verneem dat dit die owerheid bereik het nog voor die antwoord van hoofkwartier. **In Februarie kry hy weer 'n brief waarin hom gevra word om hom persoonlik te kom aanmeld in Kaapstad.** Hy is deur 'n vriend verteenwoordig, waar verskeie ander soldate ook gesit en wag het — **een van hulle wag toe al sewe maande lank vir 'n permit!**

As gevolg van hierdie onderhoud het die offisier toe 'n lang vraelys 'n paar weke later ontvang waarin o.a. gevra word of daar 'n tekort is aan die materiaal wat hy wil gebruik. Vyf weke nadat hy die vraelys teruggepos het, het hy nog niks weer van sy kamer se aanbou verneem nie.

By sy terugkeer uit Italië sal hierdie soldaat darem seker huisvesting vir sy gesin in 'n kaserne kan vind of by 'n ongelukkige buurman.

KONFERENSIES i.p.v. HUISE

Die Babel-verwarring omtrent die bou van huise duur nog steeds voort. Die vakmanne in die boubedryf kla dat daar weens die beheer geen materiaal is om mee te bou nie en op sommige plekke in die land heers daar werkloosheid in die boubedryf, soos by voorbeeld enige weke gelede nog uit Port Elizabeth berig is.

Die plaaslike owerhede wat graag broei op hul voorreg om huise te bou, maar niks lewer nie, beskuldig die regering dat hulle graag wil bou maar dat daar geen arbeid verkrygbaar is nie, en dat daar ontsettende amptelike vertragings aan die gang is.

'n Voorbeeld is aangehaal waar Durban in 1939 'n skema aan die regering voorgelê het en eers in 1944 toestemming verkry het om daarmee te begin!

Intussen kondig die regering by monde van min. C. F. Clarkson aan dat die moeilikheid met behuising nie die tekort aan materiaal is nie, maar wel arbeid. Hy sê dat daar met uitsondering van Port Elizabeth „feitlik geen werkloosheid in die Unie is nie". Feitlik geen werkloosheid, en daarom doen die regering alles in sy vermoë om die arbeidskorps aan te vul — ja selfs met naturelle-arbeid soos onlangs gedreig is. En wat is hierdie „alles in sy vermoë" wat die regering doen om huise te lewer? Min. Clarkson gee die antwoord: **„Konferensies vind met daardie doel plaas".**

AL DAAD

Die demokratiese partypolitiek ken net een daad en dit is konfereer. Byna twee jaar lank het die Minister van Welsyn en Demobilisasie hom met hierdie soort arbeid besig gehou en van sy 30.000 huise wat hy aanvanklik in die vooruitsig gestel het, het uiteindelik nie eens 'n skamele 1200 iets van tereg gekom nie.

Die groot vyande van die volk se behuising is:

- Partypolitieke praatjiesmakery.
- Partypolitieke wanbestuur waardeur noodsaaklike materiaal uitgevoer word na die oorlogsvriende van die heersende politici.
- Demokratiese versnippering van die landsbestuur wat verantwoordelikheid van die een op die ander skuif.

MARKAGENTSKAP
VROEË MÔRE-MARK
KAAPSTAD

BETALING GESKIED ONMIDDELLIK, WEEKLIKS, MAANDELIKS OF SOOS VERLANG.

BESTE HEERSENDE PRYSE.

MINNAAR & VAN SCHOOR
Eienaar: GUSTAV RETIEF.
Telefoon 2-0212.

Die Parlementêre Volksfront

Dinge om te Onthou

Daar is sekere dinge i.v.m. die Parlementêre Volksfront wat onthou moet word, skryf prof. L. J. du Plessis:

- Die voorstel om saam te gesels oor die stigting van 'n gesamentlike parlementêre front het van die Ossewabrandwag uitgegaan tot die leiers van die verskillende politieke opposisie-groepe om hulle tegemoet te kom op hulle eie terrein.
- Hulle het almal geweier om daaroor met die leiding van die Ossewabrandwag te gesels, party omdat die voorstel te anti-demokraties is, ander omdat dit nie honderd persent nasionaal-sosialisties is nie en nog ander omdat ander reeds geweier het.
- **Die prinsipiële besware van die kant van die politieke opposisie-leiers was dus tweërlei, nl. aan die een kant dat die Ossewabrandwag se rigting nie parlementêr-demokraties is nie en aan die ander kant dat dit nie totalitêr-nasionaal-sosialisties is nie. Altwee is waar en moet vir die toekoms onthou word.**
- Die Ossewabrandwag gaan egter voort met sy frontstigting en sal hom volgens besluit nou rig tot die volgelinge en die leierlose verstrooides.
- Maar nou sal daarby die parlement en eleksies en partye nog meer as tevore op die agtergrond raak en alle nadruk sal val op **volksvereniging vir nasionale en ekonomiese en sosiale konsolidasie en rehabilitasie, m.a.w. op die oprigting van die volksfront vir sosiale geregtigheid teen kapitalism en kommunisme beide.**
- Die leiding van die Ossewabrandwag sal verder geheel selfstandig hierby optree, maar hulp en samewerking van alle kante verwelkom **sonder die eis van lidmaatskap in sy eie organisasie.**
- Die besonderhede van verdere optrede sal deur die bevoegde outoriteite bepaal word en van tyd tot tyd bekend gestel word, en ondertussen sal die hoofpunte van die Osswabrandwag se sosiaal-ekonomiese volkspolitiek in „Die O.B." kortliks verduidelik word.

PARTYWESE DIE GROOT VYAND

— Genl. J. A. Smith

„Die werklike vyand van volkseenheid, die partywese, het homself nou geopenbaar", het genl. J. A. Smith, Adjunk-K.G., op 'n vergadering te Beaufort-Wes verlede week gesê.

Dit is my antwoord op die vraag wat 'n mens nou moet dink na die verwerping van die Ossewabrandwag se aanbod van eenheid op 'n volksfront, het spr. voortgegaan.

Die vyande van die Afrikanerdom daarbuite juig, want deur die verwerping van dr. Van Rensburg se voorstel, het hulle, die vyande, nie net vyande van die O.B. nie, maar ook vyande van dr. Malan en alle ander Afrikaners, weer gewen. **Dr. Malan het klaar die volgende verkiesing vir die volk verloor!**

Die oorwinning is nie, soos „Die Burger" beduie, 'n Malan-oorwinning oor dr. Van Rensburg nie. **Dit is 'n Malan-nederlaag** in soverre hy hom voorstel dat hy langs sy eenmanspad die volksdoel dien. **Hy het sy volk in die stryd laat verloor.**

Die man wat partyskap aankleef en in die verwerping van volkseenheid die nederlaag van dr. Van Rensburg meen te sien, juig, want selfs in die geseling of vervolging van sy mede-Afrikaner vind hy plesier, sien hy moontlike partywins. Dit kan dalk wees dat sy mede-Afrikaner, mededinger kan wees vir politieke of individuele voordeel. „Sit hom in die tronk!" is die kreet.

Hy sien in die verwerping, ook deur die ander partygroepe 'n **„oorwinning" vir dr. Malan se koers van aparte partyskap,** hy en sy volgelinge se aparte voortbestaan as aparte deel van die volk. Daarom kondig hul koerante die weiering van samewerking as 'n oorwinning aan.

Ek beskou dit as een van die grootste tragedies in die jongste geskiedenis van ons volk. Want voor 'n aanrollende onheil wat die volk noemlose ellende gaan besorg, **dryf partyleiers en hul pers die volk verder uitmekaar.**

Daar is egter 'n **ligpunt. Die volk sal nou weet wie en wat verdeeldheid handhaaf** en bestendig en also selfvernietiging soek — die partywese.

Dis 'n goddelose daad, 'n misdaad waarvoor hulle wat dit pleeg voor die regbank van die volks-oordeel gedaag gaan word.

Vir die O.B. as organisasie lê **die pad egter nou wyd en helder oop.** Die volk wil eenheid, soos die O.B. wil. Hy is sat van die uitskop- en

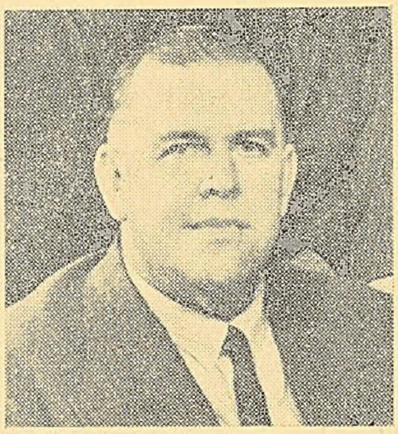

Hoofgenl. Jurgens Schoeman, wat saam met die Adjunk-K.G. 'n vergadering op Beaufort-Wes toegespreek het.

skeurbeleid van partye.

Die bewys is gelewer dat langs die weg van die partywese geen heil vir 'n volk te soek is nie, geen eenheid en geen oorwinning nie.

Hoofgenl. Jurgens Schoeman van Oudtshoorn het die vergadering ook toegespreek.

ARBEID SONDER ADEL

L.V.'s aan die Werk

'n Voorbeeld van hoe daar tyd verkwis word in die parlement deur die partypolitieke stelsel van regering wat berus op toutrekkery in plaas van samewerking, vind ons o.a. as volg opgeteken in Hansard. Hierdie langdradige en temerige woordestryd tussen grootmense is omtrent al wat lewe bring in die parlementêre debatte, en dit vind voortdurend plaas onderwyl die volk oorweldig word deur dringende vraagstukke. Hoe kan daar redding kom met hierdie draal-metode?

Mnr. HAYWARD: Wie is die Afrikaners in daardie vereniging?

Mnr. SWART: Daar het jy weer 'n hanskakie.

Mnr. HAYWARD: Jy is 'n lafaard.

Mnr. SAUER: Op 'n punt van orde, mag die agb. lid daardie woorde gebruik?

Die VOORSITTER: Wat is die woorde?

Mnr. SAUER: Die agb. lid het 'n ander lid daarvan beskuldig dat hy 'n lafaard is.

Die VOORSITTER: Wat is die punt van orde?

Mnr. SAUER: Of die agb. lid 'n ander agb. lid mag beskuldig as 'n lafaard?

Die VOORSITTER: Die agb. lid mag dit nie sê nie.

Mnr. HAYWARD: As die agb. lid my beskuldig dat ek 'n hanskakie is, dan sê ek dat hy 'n lafaard is.

Die VOORSITTER: As die agb. lid sê dat 'n agb. lid 'n lafaard is, dan moet hy daardie woorde terugtrek.

Mnr. HAYWARD: Ek trek dit terug, maar ek neem streng eksepsie daarteen dat die agb. lid sê dat ek 'n hanskakie is.

Mnr. J. M. CONRADIE: Mnr. die Voorsitter, ek wil graag op 'n punt van orde u reëling hê. Die posisie is dit, as 'n lid aan hierdie kant bestempel word as 'n hanskakie, dan word dit gedoen om hom uit te skel, en ek wil graag weet of dit parlementêr is om daardie uitdrukking teenoor 'n lid te gebruik?

DIKWELS

Die VOORSITTER: Wat bedoel die agb. lid vir Winburg (adv. Swart) met die woord „hanskakie"?

Mnr. SWART: U kan 'n definisie in 'n woordeboek kry, mnr. die voorsitter. Ek is nie hier om dit uit te lê nie. Ek kan alleen sê dat die woord dikwels in die Raad gebruik word.

Dr. MALAN: Dit is iemand wat mak gemaak is.

Mnr. J. M. CONRADIE: Op 'n punt van orde, mnr. die Voorsitter, ek sal uit Hansard kan bewys dat die woord „lafaard" hier in die Huis gebruik is, en Speaker Jansen het dit toegelaat.

Dr. VAN NIEROP: Nou maak u 'n refleksie op die Stoel.

Die VOORSITTER: Die agb. lid van Winburg kan aangaan.

VERJAARDAGKETTING

19 APRIL: Christie Botha, George; Johanna Schmidt, Pearston; Jannie van Rooyen, Dendron; Johanna van As, Parow; Elizabeth Weyers, Beaufort Wes; Johannes van der Westhuizen, Vlottenberg; G. J. Venter, Drieviersboom.

20 APRIL: Bernard de Villiers, Pretoria; Pieter Oosthuizen, Dendron; Cornelia du Plessis, Merweville; Gerda Smuts, Franschhoek; Marthunis Stander, Port Elizabeth.

21 APRIL: Cora Theron, George; Hester Marais, Port Elizabeth; Izak Grobbelaar, Vryburg; Simon Weber, Bosbokrand; Daniel de Beer, Tolwe; S. J. Venter, Swartbos.

22 APRIL: Martha Vermaak, Port Elizabeth; Dirk Byleveld, Aughrabies; Johan de Vries, Excelda; John Maritz, Claremont; Paulina Pelzer, Stutterheim; Pieter Coetzee, Lindley; Jan Kilian, Middelburg, Tvl.; C. G. Joubert, Mamagalieskraal.

23 APRIL: H. A. du Plessis, Stellenbosch; Lucas Heyns, Sutherland; Albert Minnie, Port Elizabeth; Susanna Bruwer, Lambrechtsdrift; Jannie Marais, Humansdorp; W. Reinke, Bellville; Charl Naudé, Stellenbosch; Stephanus Schoeman, Commandokraal; Godfrey Kohler, Port Elizabeth; Niklaas Dippenaar, Aughrabies; Jan Hoon, Carnarvon; Anna Haasbroek, Woodstock; Elsa Nel, Paarl; Joyce van Jaarsveld, Bethlehem; Josefiena Teens, Baltimore; Johanna Bosman, Baltimore; Gezina van Wyk, Rustenburg; Hendrik Hefer, Koedoeskop; Hendrik Terblanche, Ganskuil.

24 APRIL: Cornelius van Jaarsveld, Mosselbaai; Wessel Lourens, Essenbosch; Marie Rossouw, Boplaas; Marthinus Botha, Groot-Brakrivier; Johanna Brand, Tiervlei; Pieter du Plessis, Hoewal; Hanna van Wyk, Rustenburg; Willem Steyn, Koedoeskop; Marius R. N. Janse van Rensburg, Clocolan; Carl Meiring, Utrecht.

25 APRIL: Aletta du Toit, Kirkwood; Petrus Venter, Stellenbosch; Hermann Bronner, Maribogo; Catherina Theron, Fouriesburg; Johanna Volschenk, Maizefield; Edmund Volschenk, Maizefield; Martha Breedenkann, Boskuil; Nicolaas Deyzel, Limburg; Francois Joubert, Holbank; Marthinus le Roux, Pietersburg.

Afrikaanse Partybewind Na Oorlog Sal Noodlottig Wees

Verskil Aangedui Tussen O.B. En H.N.P.-Leiding

Oor die grondtrekke van ons toekomsstaat is daar nie so danig ingrypende verskille tussen ons nie. Ons vriende van die Herenigde Party gee nou wel voor dat hulle ons dit baie kwalik neem dat ons daarin geen partywese en geen parlementêre demokrasie wil hê nie. Maar eigelik wil hulle dit ook nie hê nie. Tenminste in daardie Republikeinse konstitusie wat ons almal saam in daardie gelukkige dae voor die breuk in 1941 opgestel het, is daar met groot eenstemmigheid gepraat van 'n nasionale volmagsregering wat nodig is om ons land eers skoon te maak, skryf prof. L. J. du Plessis.

En daarna het ons almal saam vooruitgesien na 'n volksverkiesing van ons president, d.w.s. 'n verkiesing waarby alleen volksgenote sou stem. Ook het ons verwag dat ons president met sy regering die volle regeergesag sou uitoefen oor die hele land volgens advies van 'n ware volksraad wat die volk en die beroepsgroepe in die volkslewe sou verteenwoordig. Verder sou nie een van ons daar beswaar teen gehad het nie, as die provinsiale rade en die stadsrade saam met die parlement opgeruim sou word, en as die regeergesag in die natuurlike gebiede van die land en in die plaaslike gemeenskappe en in die verskillende beroepsvertakkinge uitgeoefen sou word deur verteenwoordigers van die sentrale regering, bestaande uit voormanne in daardie gebiede en plaaslike gemeenskappe en beroepsvertakkinge, en bygestaan deur adviserende rade, saamgestel min of meer op die trant van die sentrale volksraad. Dit is so ongeveer die raamwerk van wat ons noem 'n gesagstaat, nasionaal en sosiaal van aard, en wat ander verkies om te noem 'n Christelik-Nasionale en Republikeinse volksregering. Wat die naam ook sou wees, ons sou almal daarmee tevrede kan wees, mits dit waarlik 'n volkstaat sou wees en mits dit inderdaad sou sorg vir die welvaart en welsyn van die volk in al sy vertakkinge.

DIE VERSKIL

Soos gesê, verskil ons nie hieroor so danig skerp nie. Maar wel is daar belangrike verkil oor die weg na daardie toekomsstaat. Tenminste nie eigelik oor die weg nie, maar wel oor wie en wat die leiding moet aangee op daardie weg. Die Herenigde Party se leiers sê dat hulle party die leiding moet gee; ons sê: **Nee, nie 'n party nie, maar 'n volksbeweging. Selfs nie eers ons eie volksorganisasie nie, as julle dit nie wil hê nie, maar 'n ware volksbeweging waarin alle volksorganisasies vir politieke doeleindes saamgeskakel is in 'n gesamentlike skakelkomitee of -raad.** Daarom het ons vroeër die stigting van die eenheidskomitee gesteun en het ons nou 'n algemene uitnodiging gerig om 'n gesamentlike parlementêre front te stig en het ons reeds self begin met die vorming van 'n algemene sosiaal-ekonomiese volksfront waarin ook nie-lede van die Ossewabrandwag opgeneem kan word.

Die Herenigde Party se leiers het weer geweier om met so iets saam te werk. Maar die Ossewabrandwag het besluit om in elk geval daarmee voort te gaan, sodat die volk vir aksie gereed kan wees wanneer die parlementêre demokrasie ook in ons land ineenstort onder die mokerhoue van die buiteparlementêre sosiale en nasionale nood, soos sekerlik sal gebeur.

SOOS LANK GELEDE

Hoe wil ons die volk dan daarvoor gereed maak? Eenvoudig deur vir hulle die moontlikheid te vertoon en die masjinerie te skep om afgesien van party-verdeeldheid saam te werk vir alle volksbelange, ook veral vir ekonomiese volksbelange, nie noodsaaklik alleen binne die Ossewabrandwag nie: ons is ten volle bereid om saam te werk ook in 'n gemeenskaplike skakelorganisasie. Hierdie samewerking buite bo partyverdeeldheid is ons bereid om ook uit te brei tot die parlementêre gebied, om in verband daarmee desnoods ook saam te stem of nie te stem nie, saam te stem vir volkskandidate of nie te stem vir party-kandidate nie. So sal ons volk geleer word hoe dit lyk om as volk saam te werk en nie as partye mekaar teen te werk nie. Of liewer, nie geleer word nie, **maar weer herinner word aan wat hy vroeër geweet het en in sy ou republieke ook werklik toegepas het.**

WAT VAN H.N.P.?

Maar wat dan van die Herenigde Party? Wel, ons hoop dat die meeste van sy lede ook nog volkseenheid sal herken as hulle dit eers weer in die praktyk sien. **En as sy leiers dit nie kan of wil herken nie, dan is dit nodig vir ons volk se toekoms om hulle te verhinder om die regeermag in die hande te kry. Want dan het hulle die bewys gelewer dat hulle so partysiek is, dat hulle nooit 'n gesonde volkstaat sal kan bestuur nie.** En in elk geval is dit nie wenslik dat 'n Afrikanergroep in ons land weer die mag in die hande sal kry voordat ons volk eers heeltemal uitgesiek het van die demokratiese partysiekte nie. Veral is dit nodig dat 'n party-regering nie van Afrikaner-kant kort na hierdie oorlog in die kussings sal kom nie. **Want die oes van hierdie oorlog sal so verrot wees dat geen party-regering dit met sukses sal kan afoes nie.** Die volgende party-regering sal die grootste fiasko wees wat daar nog ooit in Suid-Afrika was, **en dis wenslik dat dit nie 'n Afrikanerregering sal wees wat daardie fiasko op sy kerfstok kry nie. Want dit sal enige Afrikanerregering vir die verre toekoms in diskrediet bring.** Nee, laat die opvolgers van Genl. Smuts self sy bankrot boedel beredder. 'n Afrikaner-regering, al is dit 'n party-regering, is vir daardie „job" te goed. Maar, in elk geval sal die volgende regering nie 'n Afrikanerregering wees nie, en nie eens 'n eigelike party-regering nie; **dit sal, as alle voortekens nie bedrieg nie, 'n mengelmoes-koalisieregering wees, of** soos dr. Bremer dit in die parlement bepleit het, 'n demokratiese koalisie vir alle volbloed-demokrate, Afrikaans- of Engelssprekend.

Maar die redding van die Afrikanerdom en van Suid-Afrika as geheel vereis 'n anti-demokratiese volksregering in 'n Christelik-nasionale en -sosiale gesagstaat, waarvoor ons gekies het.

GEBIEDSLEIER VAN GEBIED E

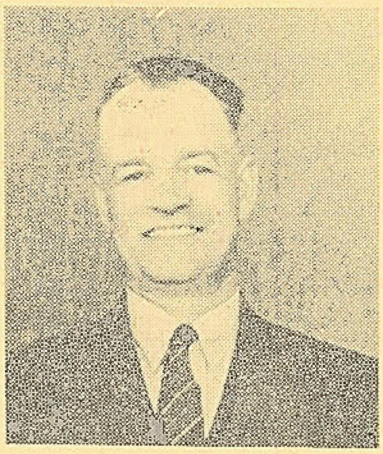

Genl. Louis Bootha, wat vir geruime tyd met verlof is weens die gesondheidstoestand van sy eggenote en afwesig sal wees van die Rand, word opgevolg deur genl. J. G. S. Opperman, wat optree as waarnemende Gebiedsleier gedurende sy afwesigheid.

ONDERSOEK NA S.A. NAS.-SOSIALISME

Die Raad van die Kerke het verlede week in Kaapstad na bespreking oor vreemde ideologieë die volgende besluit aangeneem:

„Die Raad van die Kerke besluit dat, aangesien die Kommissie vir aktuele vraagstukke ondersoek ingestel het na die Duitse nasionaal-sosialisme, ook nou aan die kommissie opgedra word om sy aandag te skenk aan die nasionaal-sosialistiese gedagte soos dit in ons land begin posvat".

PLUIMVEE

Die Beste Firma om u PLUIMVEE, EIERS en ander PRODUKTE aan te stuur is:

C. M. ELOFF EN KIE.
(Edms.) Beperk
MOREMARK (Posbus 7185) NEWTON

Laat die Erwe van die Vaders,
vir die Kinders Erwe bly:

Belê u geld in vaste eiendom, en verseker u toekoms. Wil u 'n plaas koop, of verkoop? Bel of skryf ons dadelik.

HUURGELD IS BLOEDGELD

Wees die trotse besitter van u eie huis. Ons sal u sê hoe:

Wesrand Eiendoms Verkopings (Edms.) Beperk
Posbus 46, Foon 62-1764.
MARAISBURG.

W. VOIGT (Eiens.) Bpk.
Fabrikante van
Kelder- en Besproeiings-masjinerie.
Bus 10 . . . HUGENOOT, K.P.

NEEM TOE IN POPULARITEIT

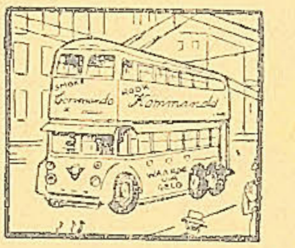

IN 'N VERANDERENDE WÊRELD
Kommando
-SIGARETTE
ROND OF OVAAL
WAARDE VIR GELD

SH2271

SCHOEMANELLO DRANK...

VIR KWALITEIT EN TEVREDENHEID DIE GOODKOOPSTE

	Per Bottel van 1 tot 12 in 12-bottel Kissie.	Per Gelling in vaatjies van 5 gels. of meer.
WYNE:		
Fonkelwyn	7/-	—
Lewenswyn	3/9	—
Vermouth	3/-	—
Hanekraai — Cocktail	4/-	—
SOET WYNE:		
Likeurwyn en Ou Port	2/6	11/-
Ou Wit Port en Sauterne	2/6	—
Port, Rooi Soet Muskadel, Wit Soet Muskadel	1/8	8/-
Jeripigo, Rooi en Wit	1/9	8/6
Worcester Hock en Pontak	1/7	7/6
SJERRIES:		
Amontellado (Droë), Kimberley Klub (Droë), Ou Bruin (Soeterig), Ou Oloroso (Soet),	2/9	—
Goue (Soet)	2/6	10/-
Spesiale (Soeterig)	1/6	7/3
Sjerrie (Soeterig)	1/5	6/9
DROË WYNE:		
Burgundy	1/9	—
Claret en Wit Droë	1/8	—
BRANDEWYNE:		
Super de Luxe	8/6	—
De Luxe	7/6	39/-
Ekstra Spesiaal	7/-	37/-
F.C.	6/6	36/-
Buchu	7/6	—
JENEWER	7/6	—
LIKEURS:		
Creme de Cacao	7/6	—
Goue Manderin, Curacao, Kummel, Piesang, Perske, Appelkoos	7/-	—
Naeltjie	6/6	—
Kersie, Anys, Gemmer, Lemoen, Van der Hum, Peperment	6/6	34/-
JENEWER-LIKEURS:		
Lemoen en Suurlemoen	7/6	—

5% of 1/- per £ afslag wanneer Kontant met Bestelling gestuur word.

Voeg by 5/- vir kissie en bottels, en 15/- vir vaatjie wat vergoed sal word by terugsending. Ons lewer drank in ons inhouers solank ons voorrade van inhouers het, en alleenlik op voorwaarde dat die inhouers binne sestig dae aan ons terug besorg word. Weens bottel skaarste kan ons alleenlik in ons eie bottels, kissies drank verpak, waar sulke drank 'n minimum prys van £1-5-0 beloop (5/- vir inhouers ingesluit). Indien goedkoper kissies verlang word moet u u eie inhouers aan ons stuur.

Word verkoop in 12-bottel-kissies of 5-gellingvaatjies of groter. U kissies van 12 bottel kan Wyn, Brandewyn, Jenever, Likeur, Vermouth en Hanekraai bevat. Terme: — K.M.B. plus treingeld na sylyne, K.B.A. plus treinkommissie. V.O.S. OUDTSHOORN.

Bestel van

JURGENS SCHOEMAN,
POSBUS 142, — OUDTSHOORN.

DIE O.B., WOENSDAG, 18 APRIL 1945.

Partypolitieke Wraaksug?

DIE interneringsbeleid van die huidige partybewind is nie minder skromelik omdat dit ooreenstem met die gees van die partypolitiek nie. Die hele optrede van die betrokke owerheid is so sinloos dat 'n mens kwalik tot 'n ander gevolgtrekking kan kom as dat hierdie dinge gedoen word nie om die partybewind se lewe te verseker nie, maar om wraak uit te oefen op politieke teenstanders wat andersins nie deur die landswette of noodregulasies strafbaar is nie. So by voorbeeld is 'n sekere persoon sonder verhoor geinterneer omdat hy „'n vooraanstaande Britse staatsman (Duff Cooper) beledig het" deur te sê dat laasgenoemde beweer het dat daar geen skeepsruimte beskikbaar is vir die ontruiming van Britse kinders nie nadat hy sy eie kinders na Amerika gestuur het.

Hierdie aanklag is werklik aan 'n ge-interneerde in die kamp voorgelê. Dit is verstaanbaar dat 'n persoon op so'n aanklag nooit voor die burgerlike hof gedaag kan word nie!

BOER NA STAD

Maar wanneer 'n persoon na jare se internering op grond van sulke Britse sentiment weer losgelaat word, dan word hom nog geweldige beperkings opgelê. **Vir maande aaneen — totdat dit die Minister behaag — verkeer hy onder huisarres, en dan ook nie by sy gewone tuiste nie, maar by vreemdes.** Die regering voorsien hom nie meer van kos en klere nie, en 'n groter las word op die gesin geplaas van wie ook nou nog die karige staatstoelaag teruggetrek word. Dit gebeur soms dat 'n boer van die binneland uitgelaat word op voorwaarde dat hy in Kaapstad of Pretoria moet werk soek. **Op hierdie twee plekke is hy nie 'n bedreiging nie, maar een dag terug op sy plaas, bring die regering se posisie in gevaar! Watter logika steek daarin?**

In 'n tyd wanneer daar gekla word oor gebrek aan plaasprodukte, tot so'n mate dat voedsel ingevoer moet word, dwing die regering boere om in stede te gaan werk en hul plase aan verwaarlosing te onderwerp!

SKOLLIES BESKERM

Tensy die regering verduidelik wat hy met hierdie huisarres besin, kan die volk tot geen ander gevolgtrekking kom nie as dat dit òf uit blote wraaksug gedoen word om politieke teenstanders se lewe te vergal selfs na sogenaamde loslating uit die kamp, òf dat dit aangewend word as 'n wapen om sy teenstanders finansiëel te breek. Wat ook al die rede mag wees, dit is enkelinge en burgers vir wie se sorg en veiligheid die owerheid 'n waarborg veronderstel te wees, wat op so'n gewetenlose manier moet boet.

Laat diegene wat die mond vol het van demokrasie en die reg van die individu — ja ook 'n Colin Steyn wat weier om skollies te belet om messe te dra omdat dit 'n skending van die persoonlike vryheid sou wees — hierdie optrede toets aan hul sedige woorde.

REHABILITEER ONS GE-INTERNEERDES

Die Sekretaris van die Noodhulpfonds, genl. G. Puren, doen onderstaande oproep i.v.m. die rehabilitasie van oud-geïnterneerdes:

Ons oud-geïnterneerdes kan in verskillende klasse ingedeel word. Byna sonder uitsondering het hierdie manne hulle vorige betrekkings verloor. Professionele manne, amptenare, klerke, sakemanne en ambagsmanne is nie die grootste moeilikheid nie. Hierdie groepe word vroeër of laer weer in een of ander werkkring geplaas; ons pogings in dié verband was tot nou toe nie sonder sukses nie. **Ons grootste probleem is die klas van kleinboere wat alles verloor het en nie die een of ander geskoolde vak ken nie.**

Van laasgenoemdes is daar 'n paar dosyn en van hulle kom daar 'n noodgeroep tot ons. Die Noodhulpfonds, wat hom in eerste instansie beywer vir die onderhoud en aanverwante dienste ten bate van die geïnterneerdes se afhanklikes, is nie toereikend om in hierdie bykomende behoefte te voorsien nie. En tog **moet** hierdie manne weer op die been gehelp word.

Immers, hulle het alles geoffer; hulle persoonlike vryheid; hulle persoonlike besittings, hulle huislike verband, die geriewe van hulle families — alles behalwe hulle nasionale siel; die het hulle behou. Die doringdrade van die kamp, die klipmure van die tronksel het hulle harder en sterker gemaak. Ons sien daagliks van hulle en ons getuienis is nie vals of oordrewe nie. Ons **moet** hulle help.

In dié verband het daar reeds 'n kragtige oproep van die K.G. in „Die Vaderland" verskyn, asook van hierdie Blad se redaksie. Ons wil dan ook langs hierdie weg ons hartlike dank aan „Die Vaderland" betuig vir sy welwillende medewerking, temeer omdat dit so'n skreiende kontras vorm met die Nasionale Pers (sic) wat konsekwent geweier het om selfs betaalde advertensies ten bate van die Noodhulpfonds te plaas, hoewel hulle dit doen vir Joodse firmas en selfs vir oorlogsfondse! Terloops wil ons hulle waarsku dat die terugkerende geïnterneerdes hulle om verduideliking sal kom vra — en die Nasionale Afrikanerdom sal dit doen.

Wie wil help? Ons soek die Driehonderdponders, die Tweehonderdponders en die Honderdponders ons gegoedes. U kan dit as eenlinge doen, u kan dit as groepe doen. Ons wil vertrou dat ons met korrespondensie oorstroom sal word van hulle wat wil help. Skrywe in eerste instansie aan ons vir besonderhede van individuele gevalle.

Vrye gifte of lenings, sonder of met billike rente, is ewe welkom!

Rehabilitasie is die wagwoord; rehabilitasie, die reddingsdaad.

Marionettespel en Draadtrekkery

(Deur Prof. J. A. Wiid)

Die heengaan van pres. Roosevelt het oor die hele wêreld baie penne en baie tonge in beweging gebring. Veel wat **vandag** oor die gestorwe president geskryf word of van hom gesê word, dra die stempel van die gewone lykrede: Oor die dode, niks as goeds nie! Dit is dan ook vanselfsprekend dat die huidige lyk- of lofredes oor die gestorwe president vir toekomstige biograwe wat objektiewe lewensbeskrywings van Roosevelt wil skryf, geen bewyskragtige historiese bronne sal uitmaak nie.

Die heengaan van pres. Roosevelt is nietemin 'n gebeurtenis van wêreldhistoriese belang: Dit is immers die staatshoof van die magtigste staat, veral op materiële gebied, wat van die toneel verdwyn het; sy heengaan het plaasgevind op die kritiekste tydstip in die wêreldgeskiedenis — die tydstip tussen 'n vernietigende oorlog en 'n konstruktiewe vrede; sy heengaan het aan sy opvolger, die onbekende en onervare Harry S. Truman, uiters hoë en moeilike eise gestel. Geen wonder dat mev. Roosevelt aan die nuwe President, wat haar gevra het of hy iets vir haar kon doen, geantwoord het: „Is daar enigiets wat ons vir u kan doen?"

WIE IS TRUMAN?

Dit is die vraag wat die Amerikaanse publiek hom afgevra het oor die man wat volgens die grondwet die onverstreke deel van die oorlede President se termyn — meer as 3½ jaar — sal moet uitdien. Die vraag word vir Amerika beantwoord: Truman word beskryf as 'n beskeie, goedgeaarde gentleman. Hy is 60 jaar oud maar lewenslustig, hoewel sonder treffende hoedanighede. Hy is 25 jaar lank getroud, voer 'n stil bestaan en het een dogter wat op universiteit is.

Hy is lid van die Baptistekerk en was op 'n tyd baie geïnteresseerd in die Oxford-groepbeweging, maar hy hou van 'n bietjie poker en is nie 'n afskaffer nie. Hy het nie 'n universiteitsopleiding gehad nie, maar was altyd lief vir studie.... Hy is nie welsprekend nie.... en in die politiek het hy gestyg feitlik ten spyte van homself. Aldus die Amerikaanse beskrywing van die nuwe President „sonder treffende hoedanighede".

GEEN REDE OM ONRUSTIG TE WORD NIE(!?)

Daar sal sonder twyfel mense wees wat onrustig voel oor hierdie nuwe President „sonder treffende hoedanighede". Hoe sal hierdie doodgewone man in hierdie veelbewoë tyd die werk kan doen van die ervare Roosevelt wat sedert 1932 Amerikaanse President was en dus alle rekords geslaan het en benewens Amerikaanse President ook 'n wêreldfiguur met erkende internasionale status was? Hoe sal die eenvoudige Harry S. Truman in hierdie grootste van alle wêreldkrisisse die werk kan doen wat vir die beroemde Franklin Delano Roosevelt bedoel was?

Daar is geen rede om onrustig te wees nie. Nie hy wat op die troon sit nie, maar die onsigbare mag agter die troon sal die deurslag gee. Dit is wel waar dat in die plek van die ervare Roosevelt en sy beproefde minister van buitelandse sake, Cordell Hull, vandag die onbekende Truman en die onervare Stettinius moet optree. In 'n marionettespel is dit egter nie die marionet nie, maar die draadtrekker wat belangrik is en in Amerika ontbreek dit seer seker nie aan draadtrekkers nie.

BERNARD MANNES BARUCH

In Amerika is Bernie Baruch sonder twyfel een van die magtigste manne agter die troon, een van die vernaamste draadtrekkers in die marionettespel. Hierdie multimiljoenêr en beursspekulant van ongeveer 75 jaar was reeds die raadgewer van vyf Amerikaanse presidente (Wilson, Harding, Coolidge, Hoover en Roosevelt) en sal dit eersdaags waarskynlik ook van die sesde (Truman) word. In die eerste Wêreldoorlog was hy die briljante hoof van die Industriële Raad en in die huidige oorlog is hy die raadgewer van regter James F. Byrnes, hoof van die departement van Oorlogsmobilisasie (Office of War Mobilization). Volgens sy eie getuienis kry hierdie ou man dit nog reg om sestien uur per dag te werk „so lang daar 'n Duitser of Japanner oor is en 'n mooi vrou om na te kyk". In 1916 was sy jaarlikse belasbare inkomste maar net **2,300,000 dollars!** Hy het dit egter reggekry om stilletjies sy beleggings te likwideer voor die finansiële ineenstorting van 1929 ingetree het!

Hierdie draadtrekker wat reeds daarin geslaag het om vyf Amerikaanse presidente te oorleef, is 'n Jood en 'n magtige lid van die internasionale Jodedom. Die marionettespel het geen geheime meer nie!

GEE U GELD VIR VYANDE?

Lees hier:

Besighede word ryk van u geld.
Andere neem u geld vir aandele.

● Adverteer hulle in u blad, Die O.B., of help u hulle om uself te vernietig? U winkelier, u assuransiemaatskappy, die maatskappye waarvan u aandeelhouer is, ens.?

●● Adverteer die toneelgeselskappe alleen in u teenstanders se blaaie, of ook in Die O.B.?

●●● Dink daaraan: Is dit nie u plig om hulle aan te spreek as hulle net u geld vat en dit nie ook in Die O.B. spandeer nie?

●● Vra u ooit winkels, en veral die spoorwegwinkels waaroor u as belastingbetaler sê het, waarom hulle weier om Die O.B. te verkoop?

● Sal u ooit u volksideaal bereik as u nie ook u enigste mondstuk help nie?

Die O.B., die Afrikaanse blad met die grootste sirkulasie, is die beste advertensie-medium. Vra die gereelde adverteerders.

Ondersteun die adverteerders van Die O.B. en noem die O.B. wanneer u van hulle koop of bestel.

DIE NOOD IS NOG HOOG:

Die sekretaris van die Noodhulpfonds maak bekend:

Noudat ons broers vinnig uit die interneringskamp ontslaan word, mag ons goeie vriende van die O.B.-Noodhulpfonds miskien onder die indruk verkeer dat ons verantwoordelikhede ten einde loop en dientengevolge hulle pogings laat verslap. Daarom wil ons die jongste posisie so kort en saaklik as moontlik stel.

Hier volg nou eers 'n staat van inkomste en uitgawe vir die periode 1 Julie 1944—28 Feb. 1945:—

	INKOMSTE	UITGAWE
Julie 1944	£950 12 5	£1,458 10 7
Aug. 1944	1,143 6 3	1,738 10 7
Sept. 1944	1,736 3 5	1,575 17 2
Okt. 1944	390 15 3	1,568 19 8
Nov. 1944	1,021 11 10	1,268 3 10
Des. 1944	2,054 1 1	1,189 13 10
Jan. 1945	1,104 7 3	1,279 9 7
Feb. 1945	278 12 4	1,324 12 10
Totaal:	£8,679 10 10	£11,403 18 2
Gem. per maand:	£1,084 18 10	£1,425 9 9

Volgens kasboek is daar 'n debietbalans van £408-3-1 op 28 Feb. 1945.

Ons lewer geen kommentaar nie maar as lesers in die een of ander item van hierdie staat ge-interesseerd is, kan hulle vir verduideliking direk aan die sekretaris van die Noodhulpfonds skrywe.

DIENSTE

Hierdie gelde is aanbestee vir die volgende dienste: Onderhoud; assuransie; huurkoop (vaste eiendom en meubels); reistoelaes; vervoertoelaes; toelaes vir klerasie; studietoelaes; kraamtoelaes; ander mediese dienste; kosverskaffing aan verhoorafwagtende politieke gevangenes; bystand; begrafnistoelaes — en administrasie.

WERKVERSKAFFING

Deur ons Sentrale Noodhulpkantoor is gedurende die laaste agt maande, hoofsaaklik deur bemiddeling van die R.D.B., 'n tagtigtal oud-geïnterneerdes in die een of ander werkkring geplaas, terwyl ook baie ander deur die pogings van ons plaaslike eenhede aan werk gehelp is.

BYSTAND

Die Sentrale Fonds kan ongelukkig, weëns sy veelvuldige verpligtings jeens die families van geïnterneerdes, op die oomblik nie veel aan hierdie saak doen nie en wil weer dringend die aandag daarop vestig dat plaaslike kommando's hulle moet vergewis van die omstandighede van oud-geïnterneerdes in hulle onderskeie areas en sulke stappe moet neem as wat hulle prakties moontlik vind om hierdie vriende, al is dit dan maar ook tydelik, 'n heenkome te besorg.

REHABILITASIE

Daar is tipe-gevalle — veral kleinboere en kleinsakemanne — wat spesiale aandag verdien. Oor hierdie saak skrywe ons meer volledig in 'n volgende artikel.

DIE NOOD IS NOG HOOG!

Dit is wel waar dat Koffiefontein nie meer baie Afrikaners het nie. Dog onthou dit: **groot getalle is uit op parool-voorwaardes en kan derhalwe nog nie werk aanvaar nie; by hulle loslating uit die interneringskamp is alle regeringstoelaes stopgesit, sodat 'n nuwe broodeter bygekom het en die materiële toestand van die afhanklike families sodoende eerder versleg as verbeter het — en daar is ook die families van hulle wat onder die noodregulasies tot gevangenisstraf gevonnis is.**

U pogings durf derhalwe nog nie verslap nie!

Politieke Slagoffers van 'n Partybewind

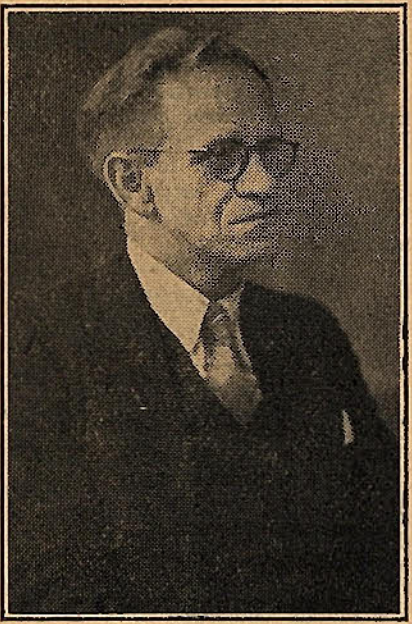

Mnr. A. B. le Roux, B.A.

Gewese skoolhoof op Kuilsrivier, Prieska en Montagu, en met sy inhegtenisneming 'n dosent aan die Wesley-Opl. Kollege, Soutrivier; is sonder waarskuwing, aanklag of verhoor in Julie 1942 (onder uiters sieklike gesondheidsomstandighede) vir internering na Koffiefontein-kamp vervoer. Daar het hy 17 maande moes bly, waarna hy 5 maande lank op plaasarres, ver van sy tuiste in Transvaal moes woon. In Mei 1944 losgelaat, is hy en sy familie nog steeds geskei weens die woningnood in Kaapstad. Hy was woonagtig op Goodwood.

„Ek sal my mede-Afrikaner nie in die steek laat nie en hom nie aan die vyand uitlewer nie".

„Bestellings Stroom in met elke Pos"

Mnr. F. S. Olivier van Graaff-Reinet skryf in verband met 'n advertensie in Die O.B. as volg:

„Aangeheg vind u my tjek vir £. . ter vereffening van my rekening vir ram-advertensies. Met elke pos stroom bestellings in vanaf alle dele van die Unie, en nou eers besef ek reg hoe groot en wyd die verspreiding van Die O.B. is! Ek wens hierdie kragtige klein blad van ons alle verdere sukses toe, en weet nou waarin om te adverteer vir vinnige en suksesvolle resultate. Hieronder dan ook weer 'n advertensie vir drie plasings asseblief".

DAREM NUTTIGER

Dr. F. J. van Biljon, wat deur die regering na Kenia gestuur is om die rantsoeneringstelsel daar te ondersoek, het aanbeveel dat rantsoenering liewer nie ingestel moet word nie, aangesien soveel amptenare nodig sal wees dat die hele Sesde Divisie uit Italië gebring sal moet word vir die werk.

Dit sal in elke geval nuttiger werk wees as wat hulle tans verrig.

£400 Vir 2 Romans

Pro Ecclesia-Boekhandel

Bied 2 Pryse van £200 elk vir

(a) Humoristiese Roman

(b) Algemene Roman

VOORWAARDES:

1. Manuskripte moet nie meer as 70,000 woorde beslaan nie.
2. Manuskripte moet net op die eenkant van die papier getik of geskryf word. (GETIK IS VERKIESLIK.)
3. Manuskripte word op eie verantwoordelikheid aan ons gestuur. Ons hou ons nie verantwoordelik vir manuskripte wat verlore gaan nie.
4. Indien u begerig is om mee te ding laat ons vroegtydig weet.
5. Sluitingsdatum 31 Desember 1945.
6. Naam en volledige adres van skrywer met aanduiding vir welke Afdeling, (a) of (b), meegeding word, moet op die eerste en laaste blad van die manuskrip gemeld word.
7. *Die Pro Ecclesia-Boekhandel behou die reg om manuskripte wat vir publikasie geskik is, maar geen prys verower het nie, teen 'n skrywersaandeel, waar ooreen gekom word, uit te gee.*
8. Pryswenners kry behalwe die prys ook 'n skrywersaandeel van 15%.

Stuur manuskripte aan: BESTUURDER PRO ECCLESIA-BOEKHANDEL, POSBUS 29, STELLENBOSCH.

Nuwe Boeke

Mense van Anderkant

deur ANNAMARIE WESSELS — 6/10 posvry

Al die arm mense van Heilashoek woon Anderkant. Lees hierdie aangrypende verhaal van Salie Botha wie ook Anderkant woon, wat verlief raak op 'n seun van welgestelde ouers wie in Heilashoek woon.

Die Geheim van die Berghaan

deur RUDOLF MEIRING — — 6/10 posvry

'n Baie Interessante Speurverhaal wat afspeel op 'n plaas in die Bosveld.

Verlowing en Huwelik

deur Ds. D. F. ERASMUS — 4/9 posvry

Hierdie boek blyk 'n uitstekende verkoper te wees. Die boek verkoop vinnig, oplaag is beperk. Bestel onmiddellik.

Pro Ecclesia-Boekhandel

POSBUS 29 - STELLENBOSCH

BOEDEL WYLE CHRISTIAAN PIETER DAVID MOCKE.

PUBLIEKE VERKOPING

Van die Beroemde Plase

Doornhoek, Sandrivier, Afsaal, ens.

DISTRIK BEAUFORT WES

In die Stadsaal, Beaufort Wes

Saterdag, die 28ste April 1945

om 10-uur v.m.

Die ondergetekende, daartoe gelas deur die Eksekuteurs in die bogemelde boedel, sal op plek en datum per PUBLIEKE VEILING aanbied al die vaste eiendom in die bogemelde Boedel, as volg:

TEN EERSTE:

Die puik Plaas DOORNHOEK. Groot ongeveer 7000 Morge, bevattende:

1. Die Plaas Doornhoek, distrik Beaufort Wes. Groot: 4381 Morge 465 Vierkant Roede.
2. Die restant van die Plaas Wolvehoeks Kloof, Distrik Beaufort Wes. Groot: 931 Morge 550 Vierkante Roede.
3. Oudrift, deel van Kookfontein. Dist. Beaufort Wes. Groot: 38 Morge 210 Vierk. Roede.
4. Jasfontein, deel van die plaas Schalkwyksfontein, Distrik Beaufort Wes. Groot: 415 Morge 119 Vierk. Roede.
5. Die restant van die plaas Sand Rivier (beskrywe as Palmietfontein), Dist. Beaufort Wes. Groot: Ongeveer 1250 Morge.

Die bogemelde eiendomme, wat aanmekaar grens, is verdeel in 7 kampe met 13 windpompe. Daar is twee en drie waters in byna elke kamp. Daar is 'n groot gerieflike woonhuis op die plaas — 'n groot skeerhok, eersteklas krale, telefoon ens.

Die plaas lê 18 myl van Beaufort Wes op die kant van die Nieuwveld Berge en bestaan uit berg-, rivier- en rante-veld van die beste.

TEN TWEEDE:

Deel van die Plaas PALMIETFONTEIN, bekend as SANDRIVIER, Distrik Beaufort Wes. Groot: Ongeveer 2500 Morge.

Die bogemelde plaas is verdeel in 3 kampe met 5 windpompe daarop. Daar is 'n klein woonhuis op die plaas, telefoon ens.

TEN DERDE:

Die Plaas AFSAAL, Distrik Beaufort Wes. Groot: 1935 Morge.

Die plaas is verdeel in twee kampe met drie (3) windpompe en een (1) saamsuiping.

Die dele sal apart en as 'n geheel ook opgeveil word.

TEN VIERDE:

KLIPPLAATSFONTEIN, Distrik Beaufort Wes. Groot: 1415 Morge.

Die Plaas is verdeel in 2 kampe met 1 windpomp. Daar is 'n gerieflike woonhuis met buitegeboue.

TEN VYFDE:

MOUNTAINLODGE, deel van die Plaas Matjesfontein, Distrik Beaufort Wes. Groot: 4500.0137 Morge.

Die plaas is geheel toegekamp met jakkalsproef omheining en verdeel in 4 kampe met nodige waters in elke kamp. In die veld is 4 standhoudende fonteinwaters en een wendam.

TEN SESDE:

Die Erf geleë in Bird Straat, in die Munisipaliteit van Beaufort Wes, synde Lot D. van Erf No. 53 en gedeelte van Erf No. 53. Groot: 35 Vierkant Roede 14.31 Vierk. Voete. 'n Eersteklas Bouperseel.

TEN SEWENDE:

Die Erf geleë in De Villiersstraat, Beaufort Wes, synde Lot A., gedeelte van Erf No. 52. Groot: 5103 Vierkante Voete. 'n Eersteklas Bouperseel.

Hier is 'n kans van 'n leeftyd.

ONTHOU: SATERDAG, die 28ste APRIL 1945.

Vir verdere besonderhede doen aansoek by:

H. W. GIRD,
Eksekuteur Testamentaire,
Posbus 6, Foon 23,
Beaufort Wes.

en

JOHN D. CRAWFORD,
Afslaer,
Posbus 25, Foon 60,
Beaufort Wes.

Dr. Colin Steyn „Beskermheer" Van O.B. Genoem

Beskou L.V. Slagoffers te Min?

Volgens Hansard het veldm. Smuts in die Volksraad tydens 'n tussenwerpselgesprek met mnr. C. R. Swart, leier van die H.N.P. in die Vrystaat, gesê: „Die Ossewabrandwag beskou my Vyand Nommer Een".

Hierop het mnr. Swart tussengewerp: „Maar die Minister van Justisie is die grootste beskermheer van die Ossewabrandwag".

Dit is bekend by alle mense wat al onder die kruit van die H.N.P.-leiding se propaganda gekom het, dat hul geliefkoosde storie teen die O.B. is dat die Beweging met veldm. Smuts „skakel". Die O.B. weet dat die H.N.P.-leiding weet dat die storie onwaar is.

Dit is egter die eerste keer, sover ons weet, dat die H.N.P.-leiding sê dat dr. Colin Steyn, **die minister wat verantwoordelik is vir die internering en gevangeneming van honderde O.B.-lede, die „grootste beskermheer" van die Ossewabrandwag is.**

En die man wat dit sê, is dieselfde man wat destyds 'n leidende rol gespeel het i.v.m. die Vrymesselaarsbriewe-storie teen wyle generaal Hertzog, as gevolg waarvan die Generaal na die eensaamheid van sy plaas verban is.

HOE HY „BESKERM"

Om darem te sê dat dr. Colin Steyn die „grootste beskermheer" van die O.B. is, is verregaande. Elkeen weet dat dit nie so is nie, maar die gevoellose koelbloedigheid daarvan slaan 'n mens se asem weg.

Daar is honderde vrouens en kindertjies, lede van die Ossewabrandwag, wie se mans en pappies deur dr. Colin Steyn in kampe of tronke gesmyt is, sonder aanklag en sonder verhoor.

Daar is honderde huisgesinne wat dr. Colin Steyn van die broodwinner beroof het, en tussen wie en volkome gebrek alleen die Noodhulpfonds van die O.B. gestaan het.

Daar is honderde mans, eerbare lede van die O.B., wat dr. Colin Steyn in folterkampe en tronke laat kwyn het omdat hierdie manne smaad en vernedering verkies het liewer as om die knie vir die Empire te buig.

In die Volksraad sê mnr. C. R. Swart dat dr. Colin Steyn die „grootste beskermheer" van hierdie mense is!

WIS HY MAAR!

As mnr. C. R. Swart maar bekend was met 'n kwart van die nood en lyding wat sy volk gedurende hierdie oorlogsjare by hande van dr. Colin Steyn moes verduur; en as mnr. C. R. Swart maar net eenkeer die heroïsme en opoffering kon waarneem waarmee mans, vrouens en kindertjies jarelank die gêselslae van dr. Colin Steyn en sy politieke speurders verduur het, dan sou hy besef dat hy heiligskennis gepleeg het toe hy hierdie volk van hom bespot het deur dr. Colin Steyn hul „grootste beskermheer" te noem.

In die bittere oorlogsjare wat verby is, is dit die O.B. wat die volk se siel gered het. Dit was O.B.-lede in hul honderdtalle waarmee dr. Colin Steyn die kampe en tronke van die Empire gevul het; dit was O.B.-lede in hul honderdtalle wat die stryd en verset van die Afrikanervolk lewendig gehou het. Dit was die O.B. wat met sy Noodhulpfonds hierdie stryd en verset gedra het en moontlik gemaak het.

Dit was die H.N.P.-leiding en sy pers wat die Noodhulpfonds gemy het deur selfs betaalde advertensies daarvoor te weier, en dit was dr. Malan, die leier van die party, wat die O.B. in die Paarl aan die regering verklik het. Dit betaam dus alles behalwe 'n leier van die H.N.P. soos mnr. C. R. Swart om met die O.B. en die Afrikanervolk se nasionale verset te spot, deur die simbool van hul onderdrukking, dr. Colin Steyn, hul „grootste beskermheer" te noem.

Dis 'n roekelose ding om te sê.

HULP VERLEEN

In die kort tydjie van sy bestaan het die Noodhulpfonds van die O.B. 5000 siele van ondergang gered. Hulle is die gesinne van 893 geïnterneerdes en politieke gevangenes wat geen ander heenkome kon vind nadat dr. Colin Steyn die broodwinner agter doringdraad of tralies geplaas het nie.

Hul „grootste beskermheer" is nie dr. Colin Steyn nie; dit is die Ossewabrandwag.

Maar hul „grootste bespotter" is mnr. Charles Robert Swart, hoof van die H.N.P. in die Vrystaat. Blykbaar is mnr. Swart nie tevrede met die slagting wat dr. Steyn aangerig het onder die O.B. nie — vandaar die siniese aanmerking.

OPTIMISTIESE BURGEMEESTER

By die bespreking van die oprigting van tydelike huise vir Kaapstad deur die stadsraad het die voorsitter van die behuisingskomitee gesê dat „die goedkeuring van die **regering, die sentrale behuisingsraad,** en die **boukontroleur** nog verkry moet word".

Die burgemeester: Daar gaan geen vertraging wees nie.

Die voorsitter: Die regering kan miskien die plan vertraag.

S. A. Gaan Partydiktatuur Bly

Dr. Colin Steyn, Minister van Justisie, het verlede week op 'n vergadering in Kaapstad gedreig dat hy in vredestyd net so sterk teen „ondermynende organisasies" gaan optree as gedurende die oorlog.

„Baie ondermynende organisasies", het hy gesê, „reken dat hulle hul bedrywighede sal kan voortsit deur net van deuntjie te verander. Daar sal nou eens en vir altyd teen sulke organisasies, wat die tronke en kampe van die land met jong Afrikaners volgeprop het, opgetree word".

Volgens hierdie uitlating sal daar na die oorlog in ons land dus ook nog interneringskampe vir „andersdenkende" Afrikaners wees — net soos in Duitsland, na bewering, die geval was en met die oog waarop duisende Afrikaners se lewens opgeoffer moes word.

„Sal Leeu van Revolusie" Oor Wêreld Loslaat"

— Sê Josef Stalin

Voor die huidige oorlog uitgebreek het en daar nog gevaar bestaan het dat die Westerse moondhede 'n verenigde front teen Rusland kon vorm ten einde die gevaar van wêreld-kommunisme in sy eie nes dood te druk, het Stalin eenmaal op 'n kongres van sy party die moontlikhede van so'n toestand vir Rusland bespreek. Met die oog op wat vandag in Europa gebeur, en moontlik nog op ander plekke kan gebeur, is dit van belang om sy woorde in herinnering te roep.

Stalin het gesê dat so'n aanslag teen Rusland nie sal slaag nie, „omdat in die eerste plaas so'n bedreiging van 'n verenigde aanval deur die kapitalistiese lande die hele land onder die banier van ons bewind sal verenig soos nooit tevore nie, om dit sodoende nog 'n meer ondeurdringbare vesting te maak as wat dit ooit was". **„In die tweede plaas sal 'n opmars teen die Sowjet-unie 'n reeks revolusies agter die vyand se front laat ontstaan en die geledere van die imperialiste op die wyse ontbind en demoraliseer.** Daar kan geen twyfel bestaan nie dat daar in die jongste tyd 'n groot ophoping van dergelike revolusies ontstaan het en dat hulle niks goeds vir die imperialistiese moondhede voorspel nie. **In die derde plaas staan ons land nie meer alleen nie, want dit het die werkers van die weste en die onderdrukte volkere van die ooste as sy bondgenote. Daar kan nouliks enige twyfel bestaan dat, as ons land aangeval word, die imperialiste ook oorlog sal moet voer teen hul eie werkers en kolonies. Daar bestaan geen rede vir my om aan te toon dat indien ons land aangeval word, ons nie met gevoude arms sal staan nie, maar dat ons elke en enige middel sal aanwend om die leeu van revolusie in alle lande van die wêreld los te laat. Die bewindhebbers van die kapitalistiese lande sal moet erken dat ons nogal ondervinding op hierdie gebied het".**

Waar daar reeds al sprake is van Wêreld-oorlog No. 3 — teen Rusland — en daar in Europese lande reeds kommunistiese opstande plaasgevind het, pas dit die Westerse moondhede om ag te slaan op hierdie woorde. Maar wat gebeur in ons land? **Afrikaners word in kampe gestop, maar kommunistiese agente loop vry rond om „die leeu van revolusie" los te laat. En intussen hou partypolitici die volk magteloos verdeeld.**

Oproep i s. O.B.-Dag

Genle. mev. C. Meyer van Gebied C doen die volgende oproep in verband met O.B.-dag:

Met Vryheidsdag agter die rug kyk ons nou weer vooruit na Ossewabrandwagdag.

Wie is daar wat in hierdie tyd nie besorgd voel oor die toekoms van ons volk nie? Ons weet nie wat vir ons wag nie, maar met die volste vertroue in die leiding van die Hoërhand en in ons Volksbeweging die Ossewabrandwag, gaan ons hoopvol die toekoms tegemoet.

Ons sal handhaaf, ons sal opbou, ons sal hoog die vaandel dra, die vaandel van groen, oranje, blanje, blou!

Laat dit die strewe van elke kommando wees om minstens die merk van verlede jaar te haal.

Daar word nie vir een oomblik getwyfel dat die vroue van Gebied C hul pragtige prestasie van die verlede ook weer hierdie keer sal handhaaf nie.

„Soos ons ouers het getrek, gestry,
om die nasie op te bou,
Om tog vry te lewe en te stry
of te sterwe op die pad,
Sal ons, dogters van Suid-Afrika,
hierdie heil'ge taak hervat.
En ons Voortrekkerbloed
Gee ons krag, gee ons moed.
Vir die vryheid van ons Vaderland
Sal ons lewe sal ons sterwe!

- As 'n Koek vassit in die pan, moet die bodem van die pan net met 'n nat lap saggies gevryf word. Die koek sal dan sonder moeite uit die pan kom.

Groot Vraagstuk

Laat Regering Berou Kry

Dr. H. H. Bennett, wat Suid-Afrika onlangs wakkergeskud het deur sy harde waarskuwings teen grondverspoeling, se verslag is so pas deur die regering in die vorm van 'n pamflet gepubliseer. **Hy beveel aan dat daar dadelik 'n personeel van minstens duisend ervare manne aan die werk moet spring om voorligting te gee en strydmetodes aan te pak.** Die noodsaaklikheid van 'n nasionale program is so dringend en lewensbelangrik vir die volk, sê dr. Bennett, dat hy ten gunste daarvan is dat spesiale magte toegeken word aan diegene wat daarmee belas is. Dit is die plig van die staat om met die bestryding van grondverspoeling te help.

Dr. Bennett verklaar dat daar reeds een-kwart van ons teelaarde na die see gespoel het, en dat tensy daar gou gehandel word, eerlang die helfte van ons bodemvrugbaarheid weggespoel sal wees.

Intussen word die mening deur waarnemers uitgespreek dat die regering al diep berou gekry het oor die uitnodiging van dr. Bennett, omdat dit 'n nuwe vraagstuk onder die volk se aandag gebring het wat nie deur die partypolitiek opgelos kan word nie, en dus as slaanding teen die regering gebruik sal word.

Poolse Leiers Verdwyn In Rusland

Vyftien Poolse regeringslede en hoë amptenare wat na Rusland uitgenooi was om samesprekings op 27 Maart te hou, het spoorloos verdwyn, volgens bekendmaking van die Poolse inligtingsdiens in Londen. Een van hulle is die adjunk-premier, en saam met hom drie kabinetsministers. Sedert hul vertrek na Rusland is nog niks verneem omtrent die lot of bewegings van enige van hierdie vyftien nie, word verklaar.

Dit is natuurlik 'n ernstige saak wat heelwat skok kan veroorsaak in demokratiese kringe. Gevolglik publiseer die Engelse pers „gerusstellende" berigte as sou hierdie mense nog in Moskou besig wees om saam met Stalin 'n verrassing te smee vir Churchill en Roosevelt met die oog op San Francisco.

Intussen is deur die Poolse inligtingsdepartement ook nog verder berig dat Witos, voormalige Poolse eerste minister en een van die leiers van die Boereparty, deur vier agente uit sy huis ontvoer is en dat daar ook nog niks weer van hom verneem is nie.

Stalin het eenmaal gesê dat die Bolsjewisme onder 'n aanval verstaan 'n slag waarvan jou teenstander nooit weer herstel nie. Hy moet geheel en al gelikwideer word. Hierdie beleid sal wel deeglik in „bevryde" Europa toegepas word. Pole ondervind dit al.

MEUBELS

PRYSE STYG VINNIG.

KOOP NOU!

ONS HOU ALLEENLIK GOEIE KWALITEIT MEUBELS IN VOORRAAD.

Werda Meubelhandelaars
(EIENDOMS) BEPERK,

Groote Kerkgebou, KAAPSTAD.
Posbus 210. Foon 2-8806.

Pas Verskyn

- VERLOWING EN HUWELIK deur Ds. D. F. Erasmus 4/9 pv.
- MENSE WAT DRINK deur A. S. Roux en Prof. dr. W. A. Willemse 8/- pv.
- DIE HOEK SE NUWE HOOF deur I. M. Friedenthal 8/- pv.
- MOORD VOLGENS PLAN deur J. van Elders 4/6 pv.
- DRIE VERMISTE BEENTJIES deur R. Hendriks 1/2 pv.
- KRONKELPAAIE deur *Paula* 1/2 pv.
- MOORD IN DIE PASTORIE deur Agatha Christie 7/- pv.

PRO ECCLESIA-BOEKHANDEL
Bus 29, STELLENBOSCH

BOLAND BOTTELSTOOR
HOOFSTRAAT 73
PAARL
Foon 984

ONS JASSE,
BAADJIE- EN JUMPER-PAKKE IS VAN
BEROEMDE SNYERS

U SAL DIE SNIT EN STYLE WAARDEER

Steyns

DIE DAMESWINKEL
PAROW

SPRINGBOK MEUBELS

Die HUIS en KANTOOR MEUBELEERDERS

Ons bied aan Meubels van Kwaliteit teen billike pryse.

BESOEK ONS OF SKRYF OM BESONDERHEDE.

Victoriaweg 171
WOODSTOCK.

Takbesigheid:
Jan Phillipsgebou, Lady-Greystraat,
PAARL.
Foon 929.

Excelsior Wyne en Brandewyne

Aan EXCELSIOR Wyne is toegeken drie Silwer bekers en verskeie Eerste Pryse op die jaarlikse Westelike Provinsie se Wynskou.

PRYSLYS:

	Per Bottel in Kissies van 12 Bottel	Per Gelling in 5 Gel. Vaatjies
WYNSOORTE:		
Spesiaal (Soet)	2/6	11/-
Wit Jeripigo	1/9	8/6
Rooi Jeripigo	1/9	8/6
Malmsey	1/9	8/6
Wit Soet Muskadel	1/8	8/-
Rooi Soet Muskadel	1/8	8/-
Soet Port	1/8	8/-
Port	1/7	7/6
Pontak	1/7	7/6
Worcester Hock	1/7	7/6
Spesiale Sjerrie	1/7	7/6
Goue Sjerrie	1/6	7/-
BRANDEWYN:		
A 1	8/-	—
Boegoe	7/6	—
LIKEURS:		
Kersie	6/6	—
Van der Hum	6/6	—
Creme de Menthe (Peppermint)	7/6	—
JENEWER	7/6	—
JENEWER-LIKEURS:		
Lemoen	7/6	—
Suurlemoen	7/6	—
„COCKTAIL"	4/-	—
MOSKONFYT	1/6	6/6 (Slegs in Blikke)

GELIEWE DAAROP TE LET. Kliënte kan voorsien word van enige aantal bottels van enige soort wyn, brandewyn en likeurs, mits dit 'n kissie van 12 bottels is. Moskonfyt egter, word net in 12 bottels en 4 gelling hoeveelhede verskaf.

Bestellings word slegs uitgevoer KONTANT MET BESTELLING of KONTANT BY AFLEWERING plus K.B.A.-koste, vry op spoor Vlakteplaats-Stasie. KONTANT PLUS SPOORVRAG MOET BESTELLINGS VERGESEL WAT OP HALTES OF BUSHALTES AFGELAAI MOET WORD, andersins sal bestellings na die naaste stasie gestuur word.

Die volgende deposito's moet bestellings vergesel nl. 20/- per vaatjie, 5/- per blik en 5/- per kissie met bottels. Genoemde bedrae sal vergoed word sodra leë inhouers in goeie toestand terug ontvang word, spoorvrag betaald na Vlakteplaats-stasie.

WANNEER LEË INHOUERS TERUGGESTUUR WORD, MOET ETIKETTE NIE VERWYDER WORD NIE.

Bestel van
EXCELSIOR WYNMAKERY,
(Eien. John Schoeman)
VLAKTEPLAATS-STASIE, K.P.
Posbus 1. Foon 902. Telegr.: EXCELSIOR.

Geklassifiseerde Advertensies

GEBOORTE

DE WET. — Aan Veldkt. en Kommandante De Wet van Wagenboomskloof, 'n fris O.B.-dogter op 5 April. Beide wel. Hom kom die eer toe. Lank lewe die Ossewabrandwag.

GELUKWENSING

ELOFF. — Dr. en Mevr. Gerrie Eloff wil hiermee langs O.B.-weg Genl. en Mevr. Naas Prinsloo geluk wens met hul vierde seun. Woorde wek, maar voorbeelde strek!

VERLOWING

KURSUS in Huishoudkunde:—Vir alle jong dames en huisvrouens nou gereed. Kookkuns, Klere Skoonmaak, Huisbestuur, ens., ens. Volle besonderhede van: **Boerdery Korrespondensie Kollege, Posbus 10, Noordbrug, Potchefstroom.**

DOODBERIG

MULLER. — Heengegaan ons dierbare vader om te herenig met moeder wat hom twee jaar vooruitgegaan het. Dank word betuig aan die baie vriende en familielede vir hulp en deelneming. Spesiale dank aan ons niggie (Suster Hansmeyer). Ook aan die Vroue-Veldkornetskap, Dorp. — Sy treurende Kinders, „Esperance", Sutherland en Clanwilliam.

IN MEMORIAM

VAN DEVENTER. — Een jaar van stille trane en eensame verlange is verby. In weemoed dink ons terug aan die onvergeetlike dag van 17 April 1944, toe ons dierbare Willie (Boetie) deur die dood van ons weggeneem is. — Sy verlangende Ouers en Sussie.

PRETORIUS. — Ons dink weer terug aan die 16de April 1944, Sondag, om 5.30 n.m., toe ons liefling, Hester Jacoba, die bitter kelk geledig het aan 'n lyding aan kanker en water. Rus sag. — Die verlangende Eggenoot en Kind, Hans Pretorius.

PERSOONLIK

BARBICAN-AT[illegible]JEE. — U hoef nie langer te soek na Afrikaanse Fotograwe nie! Kunswerk van eersteklas gehalte, wêreldbekend. Portrette, Paspoort- en Lisensiefoto's. **Barbicangebou, Presidentstraat. Teenoor Stadsaal, Johannesburg. Foon 33-6756.**

BOEKHERSTELWERK. — Familie-Bybels, gesang-, erfstuk- en enige ander boeke wat stukkend is, sal ons vir u nuut maak. — **Vertaal-buro, Stellenbosch. Posbus 180, Stellenbosch. Foon 486.**

ONDERSTEUN 'n Afrikaner-firma, reeds 40 jaar tot u diens. Stuur u produkte, pluimvee en lewende hawe aan: H. Basson, Markagentskap, Breestraat 100, Newton.

PREMIER EIENDOMS AGENTSKAP EN AFSLAERS

Vennote J. DE WAAL HENNIG en P. H. OLIVIER.

611—612 Groote Kerk-Gebou — Kaapstad. Ons onderneem die verkoop van Vaste Eiendom, Los Goedere en Lewende Hawe per private onderhandeling of per openbare veiling. Ons vorder huurgelde en behartig algemene belange op aanvraag. **Raadpleeg ons eerste.**

ONMOONTLIK? Waarskynlik is dit glad nie onmoontlik vir u om u gesondheid volkome te herwin nie. As u aan enige kwaal ly, afgesien van hoe ernstig dit is en of dit tot hiertoe as ongeneeslik beskou is, skryf aan ons en verstrek volledige besonderhede. Geen medisyne, geen heelkundige toestelle nie, en u staan onder geen verpligting nie. The Scientific Health Institute, Posbus 1330, Kaapstad.

WESTMINSTER - HAARKAPPERSALON. — Bestuurder J. P. Olivier, vir snelle, higiëniese en puik behandeling. Tabak, sigarette en toiletbenodigdhede in voorraad. — **Kerkstraat 6. Foon 2-4831.**

BELANGRIK VIR BOERE

ONS bied aan: — Kursus in Varkboerdery. Kursus in Skaapboerdery. Kursus in Tabakboerdery. Kursus in Huishoudkunde. Besonderhede van:: Boerdery Korrespondensie Kollege, Posbus 10, Noordbrug, Potchefstroom.

BETREKKING VAKANT

'n GEKWALIFISEERDE snelskrif-tikster vir Hoofkwartier Gebied B, Port Elizabeth. Moet O.B.-lid wees. Goeie salaris word aangebied. Indien moontlik moet dienste begin Mei aanvaar word. Getuigskrif van plaaslike Komdt.(e) noodsaaklik. Doen aansoek: Stafhoof, Posbus 3128, Port Elizabeth.

'n MIDDELJARIGE DAME om behulpsaam te wees met 'n siek dame en kinders op 'n plaas. Vir nadere besonderhede skryf aan: Hoofkomdt. H. J. H. CLAASENS, Bus 29, Bothaville.

SNELSKRIF-TIKSTER. — Goeie betrekking vir deeglik gekwalifiseerde snelskrif-tikster. O.B.-gesindheid 'n aanbeveling. Moet so gou moontlik kan begin. Rig aansoeke met gewaarmerkte getuigskrifte aan: BESTUURDER, Voorslag (Edms.) Bpk., Posbus 1411, Kaapstad.

DAME van middeljarige leeftyd as hulp met huishouding en geselskap vir bejaarde dame. Bediendes in diens. Drie maande vakansie per jaar met volle salaris. Begin 1 Junie. Salaris £5 per maand met vrye inwoning. Rig aansoeke met volle besonderhede en getuigskrifte aan: No. 24, Posbus 248, Paarl.

BEKENDMAKING

GRAAG wil ons aan die Dames van Brooklyn, Rugby, Milnerton en omgewing bekend maak dat ons weer besit van DAGBREEK DAMES-HAREVERSORGINGSALON, HOOFWEG, BROOKLYN, sal neem vanaf die 26ste Maart, 1945, en dat ons die versekering gee vir alleenlik perfekte diens. Ons het vroeër voordat ons DAGBREEK verkoop het die vertroue van al ons klante gehad, en ons twyfel nie dat ons dit weer sal kry nie. Die werk en diens sal deur Mev. A. C. OLIVIER en haar behoorlik daartoe gekwalifiseerde assistent gelewer word met blywende tevredenheid. — P. H. OLIVIER, Skepper van Dagbreek.

PLAAS TE KOOP

KOMGHA. — 590 morge, 11 myl van Komgha, onverbeterd, £4500. 700 morge, 13 myl van Komgha, volop water voorsien deur Kubuzi en Zimbane riviere, 40 morge besproeibaar, £4250. — Besonderhede van: POSTMA en POSTMA, Posbus 729, Oos-Londen.

TE KOOP GEVRA

ENIGE hoeveelheid perdesterthare in bossies gebind, nie deurmekaar nie .Prys 5/- per pond. K.B.A. — J. P. WENTZEL, Rugby, Petrus Steyn.

HOENDERMIS. — Vanaf 15 tot 20 sakke hoendermis. Vermeld prys en wanneer dit kan aangestuur word aan: F. B. LOUW, Vleistraat, Suider-Paarl.

VARKE, teen beste heersende pryse. Tree in verbinding met D. F. du Plessis, Alexanderstraat 26, Paarl. Foon 11.

TE KOOP

BERKSHIRE-VARKIES. — Opreg en baie suiwer geteelde Berkshire-varkies om oor 3 weke af te lewer op 8 weke ouderdom. Prys £3-3-0 stuk of £5 per paar. Gelewer op Krigestasie in koper se hok. Bekom eerstegraad spekvarke van 'n mede-O.B. — H. C. DE WET, Kralegen, P.K. Rivierzonderend.

DEKRIET. — Beroemde Albertinia en Riversdal dekriet, 15/6 per 100 bos. V.O.S. Albertinia. Bestel dadelik by: J. S. Badenhorst, Posbus 3, Albertinia.

DAMES LEERHANDSAKKE. Wit 30/-, ander 28/-. Portefeulje (sakformaat) 12/6. „O.B."-wapen of eie ontwerp 10/- ekstra. Kontant met bestelling. — HECHTER, Heughweg 8, Walmer, Port Elizabeth.

DRIE Ryperd-merries, geregistreer in Ryperdtelers-Vereniging-stamboek, twee met vul, aldrie gedek deur geregisteerde 5-gang hings, mak in ploeg en wa, sowat 4 jaar oud, teen £20 stuk. Ook een vol geregistreerde Ryperd-hingsie, mak op stal, ongeleerd onder saal, mak in ploeg en wa. Geteel uit Vlam (5-gang) uit Skroomniet (4-gang). Baie lewendig en is goeie loper agter man, teen £40. By: HAARHOFF, Uitkomst, Graaff-Reinet.

EERSTEKLAS UIESAAD. Vroeë Kaapse Plat Geel, 7/6. Australiese Bruin, 6/-. Spaanse Bruin, 6/-. Kaapse Strooi, 6/-. Alles per pd. Gert van Rooyen, Bus 41, Uniondale.

EERSTEKLAS Sandklip-slypstene, 1/- per dm. K.M.B., V.O.S., O.P.N. Enige grootte (gewaarborg). — Bestel: K. DU PLESSIS, Draaistraat, Oudtshoorn.

GROENTESAAD. — Chantenay Wortelsaad 12/-; Donker Detroit Beetsaad 10/-; Australiese Bruin Uiesaad 6/-. Almal per pd. 2/- duurder op halfponde. Alles gesertifiseer. K.M.B. Posvry. — **Premier Saadkwekers en Verspreiders, Schoemanshoek, Oudtshoorn.**

HEERLIKE vars gesonde Tafelaartappels teen 30/- per sak van 153 pond. V.O.S. Bethlehem, in nuwe sakke. Algehele tevredenheid gewaarborg. — S. W. RABIE, Kommandant, Bus 328, Bethlehem.

HACKNEY-HINGS. — Ek bied aan my 2-jarige Hackney-hings „Mustang Raider", vol-geregistreer en geteel uit die beste Hackney-bloed in Suid-Afrika. So'n hings kry mens nie aldag vir geld te koop nie. Om besonderhede en prys skryf aan: H. C. DE WET, Kralegen, P.K. Rivierzonderend.

MEUBELS. — Besoek of skryf aan die saak waar u waarde, diens en tevredenheid kry. Petra-Meubels Bpk., Sentraalstraat 220, Pretoria. Posbus 1356. Foon 2-0194.

ONS bied aan Gesifte Karoomis teen 38/6 per ton; Rumis teen 12/6 per ton (minimum 12 ton); Ganna Loogas, die beste soutlek teen geilsiek en haarwurm, teen £1 per sak. V.O.S. ons stasie. Aflewering dadelik. 90% afslag op spoorvrag aan Transvaal en Natal boere. Kontant met bestelling aan Noordelike Kaap Soutpanne, Posbus 68, Prieska.

OPREGGETEELDE Jakkalshondjies (Foxhounds), 8 weke oud. Moeder suiwer jakkalshond. Vader is „Pelgrim", die Suid-Afrikaanse Kampioen Jakkalshond. Net een reuntjie teen £4-4-0. Vyf tefies £3 elk. Ook een half-geleerde agttien maande jakkalshond, kruis windhond, pragtige dier, £5. My span word te groot. Bestel dadelik met kontant. — NICO BARNARDT, Toverwater-Sylyn, Pos Uniondaleweg-Stasie, Kaap.

PERCHERON-PERDE. — Aangesien ons 'n trekker gekoop het, bied ons die volgende aan: Twee swaar Percheron-tipe merries (¾), gedek deur uitstaande ingevoerde Percheron-hings; teen £120 die paar. Een (¾) Percheron-merrie, mank in heup, maar teel en trek goed in ligte werk, teen £20. Bogenoemde drie merries is mak, in ploeg en wa. Een Percheron-hings uit Grootfontein, groot en swaar. Mak in ploeg, wa en snymasjien, teen £80. Genoemde vier perde sowat ses jaar oud. Een ¾ Percheron-merrie, 3½ jaar, half geleerd in wa en mak, gedek deur Percheron-hings, groot swaar tipe, teen £40. Bogenoemde perde het so pas die ploeëry beëindig. Een ongeleerde ½ Percheron-merrie, teen £30. By: HAARHOFF, Uitkomst, Graaff-Reinet.

„Lappieskombers"

Met so'n ingewikkelde wetgewende en administratiewe agtergrond, met so'n verdeling van verantwoordelikheid tussen verskeie soorte openbare owerhede — sentrale, provinsiale en plaaslike — en met genesende dienste so afhanklik van vrywillige middele, wek dit min verbasing dat die gesondheidsdienste in die Unie 'n beeld van verwarring bied — letterlik 'n lappieskombers is".

So lui dit in die verslag van die Gesondheidskommissie. Die partypolitici wat die land regeer, is innig dankbaar vir hierdie wanorde. Dit skakkel in by die wanorde wat hulle self elke dag skep, en bowendien is dit 'n gerieflike skaakbord in hul politieke spel om die verantwoordelikheid van die een op die ander te stoot — net soos in die geval van behuising vandag.

Suid-Afrika het 'n nuwe regeringstelsel hoogs nodig!

PRAGTIGE Afrikanerbul, 3 jaar (geregistreer). Prys £25, gelewer Indwe. Geteel deur Oosthuyzen, Maclear. Skryf aan: DE CONING, Indwe.

SOUT. — Aandag, Brandwagte. Die O.B.-Soutwerke bied aan A1 59/-; No. 1 54/-; No. 2 49/- per ton, kosteloos gelaai Soutpan. Adres: VENTER en DU PLOOY, P/sak Arbeidsloon, Bloemfontein.

SWART WATTEL geharde Droppers, 5 vt. x 1 tot 2½ dm. dik op dun punt £4 per 1000. Pale, 3 tot 7 dm. op dun punt, 6 vt. lank, 1/- per paal. Alles K.M.B. en V.O.S. Lothair-stasie. — **J. T. Maritz, Lothair.**

TWEE donker swart Muile, reun en merrie, 8 en 10 jaar onderskeidelik, in goeie kondisie, geskik en hondmak, reg vir enige soort werk. Reun somaar 'n super groot muil, die ideale muil vir die wingerdboer. Moenie hierdie kans laat verbygaan nie. Doen dadelik aansoek by: J. J. LE ROUX, Tierkloof, P.K. Hermanus.

TREKKER. — Splinternuwe John Deere 1945-model trekker. Kompleet met pully en „power take-off". Op lugbande, teen kontroleursprys £452-10-0. Eerste tjek ontvang hom. Gelewer Mosselbaai-stasie. — MARTIN CALITZ, P.K. Brandwacht, Mosselbaai.

TWEE pragtige Wire Hair x Foxterrier reunhondjies, vier maande oud, reeds baie fluks, teen 15/- stuk. Ook een „Oliver"-Skoffelploeg, uitstekende orde, kan met osse of trekker gebruik word. £28-10-0 gelewer op Spoorwegbus. — Skryf aan: P. S. GREYVENSTEYN, Oranjedraai, Zastron.

VAN'S CONCRETE PRODUCTS. — Terazzo, Kombuis- en handwasbakke, baddens, septiese tenks, pilare, vloerteëls, voertröe. Enigiets in beton. Direkteure: P. W. en P. G. van Heerden, Potgieterstraat 258, Pretoria.

20.000 DAGOUD-KUIKENS maandeliks verkrygbaar vanaf April. Australorps, Leghorns en kruis van Leghorn en Australorp, teen £6-10-0 per 100 K.M.B. of K.B.A. Almal gebroei van uitgesoekte, sterk, gesonde hoenders. Bestel dadelik om teleurstelling te voorkom, van: **H. R. Malan, Weltevrede Pluimveeplaas, P.K. Kerstfontein, Paarl. Foon 6203.**

WYNE

5 GELLING Muskadel-likeur £2-12-6; Anker £3-17-6. 5 Gelling Rooi of Wit Muskadel-Jeripigo of Beste Ou Port £2-2-6; anker £3-2-0; 5 gelling Rooi Soet Muskadel £2; anker £2-18-6. 5 gelling Worcester Hock, Soet Sjerrie of Half-soet Muskadel £1-15-0; anker £2-11-0. Voorwaardes: Kontant of K.B.A. Wyn gelewer Bonnievale-stasie. Vaatjies moet teruggestuur word. **J. C. Jonker, Weltevrede-Wynmakery, Posbus 6, Bonnievale, K.P.**

A.V.B.O.B

Lykbesorgers, Grafsteenmakers, Begrafnisversekeraars
BLOEMFONTEIN — PRETORIA
130 Takke

HERHOLDT SE BOOMKWEKERYE

Posbus 660
JOHANNESBURG

ROSE is skaars, maar „HERHOLDT" se keurige versamelings bestaande uit wêreldberoemde soorte in pragvolle kleurskakerings, verwesenlik die drome van u verwagtings.

Vrugtebome en Wingerdstokke wat groei, dra en tevrede stel. Bestel nou en voorkom teleurstelling.

Pryslyste vry op aanvraag.

Uitgegee deur Voorslag (Edms.) Beperk, Kamer 703, Groote Kerkgebou, Adderleystraat, Kaapstad en gedruk deur Pro-Ecclesia-Drukkery (Edms.) Beperk, Stellenbosch.

NOODHULPFONDS

GEBIED „A"

Vanaf 25 Februarie tot 25 Maart 1945.

Gebied A: 2b9 £6; Mev. wed. J. P. P. Hugo, Worcester £5; Vriendin, Kaapstad £1; J. H. de Beer, Kaapstad £1; 2b7 £19-10-0; Mev. M. C. M. Lubbe, Tiervlei 5/-; Veldskoenkring £1-2-0; 2b6 £5-8-0; 11b7 £9-11-3; 12a3 £3; 3c8 £7-10-0; Vriende, Bellville £2; 10b1 en 10b6 £7; Vriend, Kaapstad 10/-; 10c2 £8; 3b1 £30; 4c2 £10-18-0; 2b8 £2-11-0; 10b6 £5; 6a1 £11-7-5; 14a6 £42-12-9; 2a8 £4-16-0; 14b1 en 14b6 £44-1-6; 14a6 5/-; 10a1 en 10a6 £23-5-3; J. J. van Zyl, De Aar £5-8-10; 11a6 £80-10-0; 4c1 £7-15-0; Veldskoenkring £1-2-6; 6a7 £10-12-6; 16a1 £62-15-0; Vriend, Kaapstad 5/ Vriendin, Kaapstad 5/-; 2a8 10/6; 14a3 £12; 15b2 £7-12-0; 8b6 £4-8-6; 11b1 £8-1-5; Vriend, Kaapstad £2; 4a3 £10; 15b7 £19-2-9; Veldskoenkring 18/6; 8b6 £3-6-6; 11a8 £15-10-0; 11a3 £15-10-0; 1a8 £15-11-6; Veldskoenkring £1-2-0; 10a6 £1. Totaal £537-0-8.

BOEREJEUG, GEBIED „A"

Vanaf 25 Februarie tot 25 Maart 1945.

Gebied JA: 11 £2-10-0; 11a6 £2-10-0; 2b9 £2-12-0; 3c6 £1; 14b1 8/-; 9b1 2/6; 16 £5; 3b1 £1-16-0; 9c6 14/-. Totaal £16-12-6.

GEBIED „B"

Maart 1945

Gebied B: 3c3 en c8 Vryheidsdag £55-12-4; Mev. Fanie van Aardt, Somerset Oos £3-5-6; 3a1 en a6 Vryheidsdag £16-3-6; 2c3 en c8 Vryheidsdag £7-5-0; 1c1, c6 en JB c1 en c6 Vryheidsdag £59; 4c2 en c7 Vryheidsdag £30-7; 4b1 en b6 Vryheidsdag £85; 6a2 Vryheidsdag £18-4-0; 6a7 Vryheidsdag £32; 4c1 Vryheidsdag £6-10-0; 3b1 en b6 Vryheidsdag £74-10-0; 2c1 en c6 Vryheidsdag £7-10-0; Motorossies Cradock, Vryheidsdag 12/6; 6c2 en c7 Vryheidsdag £8-17-0; 6c6 Vryheidsdag £8; 6c1 Vryheidsdag £10-19-2; 6c1 Maandelikse bydrae £2-10-0; H/Komdt. Rossouw: 5b Vryheidsdag £3-4-0; 6c4 en c9 Vryheidsdag £8-12-2; 3a1 en a6 Vryheidsdag £22-6-8; 3c2 en c7 Vryheidsdag £15-5-9; 5a6 Vryheidsdag £3-14-6. Totaal: £479-9-1.

BOEREJEUG, GEBIED „B"

Gebied JB: 6a2 en a7 Vryheidsdag £2; 6b1 Vryheidsdag 15/9; 5b8 Vryheidsdag £3-6-6; 4c7 Vryheidsdag £3-18-0; 3a1 en a6 Vryheidsdag £22-6-7; Malo en Salina du Toit, Graaff-Reinet 10/-; 3a2, Maandelikse Bydrae £1-5-0. Totaal: £34-1-10.

GEBIED „C"

Vanaf 26/2/45 tot 23/3/45.

Gebied C: 1a2 £2-10-0; 1a7 £4-14-0; 2a1 en 2a6 10/-; 3a1 £7; 3b1 £15; 6a1 16/-; 6a6 £1-1-0; 6b6 £4-6-4; 7a1 £15; 3a7 £6; 10b6 £1-10-0; 11 £34-7-8; JC 10 en JC10d £100-8-0. Totaal: £193-2-8.

GEBIED „D"

Maart 1945

Gebied D: 2c2 £18-5-0; 3b1 £57-4-1; Jd3c1 £8-10-0; Jd3b1 £6-2-3; Jd2a6 £2; Feeste Amajuba £68-10-1. Totaal: £160-11-5.

GEBIED „E"

27 Februarie tot 26 Maart 1945.

Gebied E: E £6; 1b8 £1-5-6; 1c2 £2-10-0; 1c3 £7-19-0; 1c4 £3-5-0; 1c7 £11-1-6; 2a3 £4-6-0; 2a8 £2-5-0; 2b8 £1-8-2; 2b7 £2-10-0; 3a3 £4-5-0; 3a8 £2-18-6; 3b1 7/6; 3b2 £2-19-0; 3c1 £5-6-6; 3c2 £7; 3c4 £3; 3c6 £6-18-0; 4a £2-6-6; 4a6 £18-5-3; 4b6 £2-5-0; 5 £64-14-4; 6b2 £1-17-6; 6b7 £19-4-0; 7 £17-14-0; 9c6 £2; 10c7 £2-15-0. Totaal: £206-6-3.

GEBIED „F"

Gewone Noodhulpgelde, Maart 1945.

Gebied F: 1a6 £5-2-0; 2b7 £6-12-0; 3a1 £1-10-0; 3c2 £4-1-6; 4a2 £2-1-3; 4a3 £10-5-0; 4a6 £6-5-0; 4a7 (G. Beetge) £10; 4b4 £8-13-6; 4b7 £6-2-6; 4c3 11/-; 4c6 £24-17-3; 4c7 7/6; 5a1 £3-5-0; 5a7 £3-5-0; 5b1 £13-7-9; 5a3 £11-7-6; 5b4 £3-4-3. Totaal: £120-19-10.

BOEREJEUG, GEBIED „F"

Maart 1945

Gebied JF: 3c7 £2-3-0; 4b6 2/6; 6a7 17/6; 6a2 17/6. Totaal: £4-0-6.

GEBIED „F"

Vryheidsdagbydraes, 1945

Gebied F: 1a6 £31-4-2; 1b2 £15-15-0; 3b8 £22; 3c1 £49-18-8; 3b2 £23-14-1; 3b7 £23-16-6; 3b3 £22-3-4; 3c2 £8-19-9; 3c7 £8-19-9; 4a1 £22-3-4; 4a2 £9-18-9; 4a3 £11-18-11; 4a6 £95-0-5; 4a7 £30-10-3; 4a8 £11-4-8;4b1 £22-18-8; 4b2 £24-16-5; 4b3 £61-3-7; 4b4 £53-0-2 4b6 £73-17-6; 4b7 £33-3-3; 4b8 £34-0-7; 4b9 £28-6-2; 4c1 £45-14-2; 4c3 £85-12-2; 4c6 £146-15-4; 4c7 £29-1-6; DF4 £9-7-9; JF4 £3-1-6; 5a1 £17-6-8; 5a2 £17-6-8; 5a3 £17-6-8 5a6 £17-6-8; 5a7 £17-6-8; 5a8 £17-6-8; 6b1 £12; 6b6 £12. Totaal: £1166-6-7.

BOEREJEUG, GEBIED „F"

Vryheidsdaginsamelings, 1945

Gebied JF: 6b6 £1-15-6; 3a7 £11-5-10; 5a3 £13; 3c1 £2-12-0; 3c7 £8-19-9. Totaal £37-13-1.

VADERLAND-OPROEP

Maart 1945

P. H. du Preez, Gebied C £1-0-6; M. van Rooyen, Gebied F 10/6; Van Vriende, Gebied E £3; J. H. Hofmeyr, Gebied A £10; Tante Beth Andersen, Gebied C 10/-; S. F. Geldenhuys, Gebied E £5; F. C. Eloff, Gebied F £10-0-6; J. J. en B. Bester, Gebied A £1-10-0; J. Hefer, Gebied E £3-3-0; H. Brink, Gebied E £1-1-0; J. Hefer, Gebied E £3-3-0; P. Wilken, Gebied E £2-2-0. Totaal: £41-0-6.